

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము వారి గ్యారంటీడు ఫ్టేటు రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడు.

కరుగుటకు పనికివచ్చే ఇనుము ఉక్కు-తును కలు 116 టన్నుల సప్లయ చేయుటకు టెండర్లు కావలెను. 1917వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 2-వ తేది మధ్యాహ్నము వరకు స్టోరూమ్ పరుగారు అట్టి టెండర్లను తీసికొనెదరు.

ఒక రూపాయ చెల్లించిన పయిన సికిందరా బాదునందలి రయిలు వేస్ట్రోమిక్ పరు వారివద్దనుండి టెండరు ఫారముతో సహా ఇతరవిశేషములు తెలుపబడును. (718)

అభినవ భీమ సేనుడగు

ప్రొ॥ రామమూర్తి నాయుడు గారు త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యవసర దేహబల ప్రాధిమ్య ప్రదర్శించెదరు.

కావలి	కాకినాడ
ఒంగోలు	పిఠాపురము
బాపట్ల	తెనాలి
గుంటూరు	(683) ఎలమంచి
బెజవాడ	అనకాపల్లి
వలూరు	విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం	విజయనగరము

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయ్యో-ఫులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిస్ ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

126

చిన్న పురుగులు

100

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూగుట, పుర్రెవై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వల గలుగును.

పాతకలారా! ఈ పురుగువల కేయింబవద్దు, విధి విరాములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడియుండును.

తిరిగి లేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాధికము చేరిందిక లేనట్టి సహకారిగా నుండదగినట్లు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినప్పుడు కావున నిట్టి పరమశక్తిపుష్ట

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపును. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలివేయును. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ నుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస మైన పడుతుడు.

కల లుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 బి. పి. రు. 0—4—0

“ 2-కి రు. 2—10—0 బి. పి. రు. 0—7—0

డి. చి. త. ము.

ఈ నుగుణముల గురిపురపరులకుయి, ఆర్థజాబీతి పుకొనువారికై ఒకసారి వాడుకొనుటకు సహోధునంబుగా నెల నీసా ఉచితముగ బంపబడును.

పోలు ఏ తెల్లని:—

ఆంగ్లముండియగ్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, జుమ్మామసీద్ స్ట్రీట్, బొంబాయి.

నువ్రాగు యేజు:— మెహతాపురమొత్తయూరీ,

29, వై.ఎస్.ఆర్. రోడ్, మద్రాసు.

మా కలకత్తా జుబు

వంగీయుల మాతృభక్తి (మా స్వకీయ విశేషమని యొద్దనుండి)

కలకత్తా మార్చి 8.

సిద్ధించుచున్న సింహ మెట్టకేలకు మేలుకొనినది. వంగ దేశము తన పూర్వపు మహాశక్తితో తిరిగి విజృంభించుటకు పునఃసూచకము. కడచిన సోమవారమునాడును మంగళవారమునాడును జరిగియుండిన మహాసభలయందు జూపబడియుండిన యంతాహము వల్ల నాతీతము. సోమవారమునాటి సభ స్వరాజ్యమును గూర్చును హిందూదేశసంరక్షక కాసనమును గూర్చును నైయుండెను. శ్రీయుతమతేంద్రనాథదేవస్థాన గారధ్యక్షత వహించిరి. పునఃసంధిరమంతయు సమాధి 10,000 మంది ప్రేక్షకులతోఁ గ్రీక్రిసియుండి యంతాహమును గొలుపుచుండెను. వంగ దేశవిభజనములకుఁ దర్వాత నింతటి గొప్ప సభ యెన్నడును సమావేశమయి యుండలేదని చెప్పి గాక చెప్పిరి. చెప్పి గారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున హిందూ దేశము స్వరాజ్యమును కాంక్షించుటకుఁగల కారణముల నన్నిటిని గంభీరవాన్ధోరణిని వివరించిరి. పిమ్మట నీ క్రింది తీర్మానములు శ్రీయుత మోతీలాల్ ఘోష, బిషిప్ చంద్రపాలు, డాక్టరు సర్వాధికారి, మున్నగువారలచే నత్యంతాహముతో నుపహరింపబడి, ఆమోదింపబడి, సర్వజనాంగీకారమును బడసి నవి.

హిందూదేశ స్వపరిపాలనమును గూర్చి దేశీయమహాసభపాత్ర చేసియుండిన తీర్మానము నీసభవారు హృదయ పూర్వకముగా నామోదించుచు, కానున్న సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణమున నది యాచరణమునకుఁ దీసికొని రాఁబడునని యీ సభవారు నమ్ముచున్నారు.

యథానంతరము సామ్రాజ్యముయొక్క సంయుక్త సభ సమూహము నెడల, నందు ఇండియా ప్రజలచే నెన్నుకొనఁబడిన ప్రతినిధులవలన హిందూదేశమునకుఁ దగినంత ప్రాతినిధ్యముండవలెనని ఈసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఇండియా ప్రజలతోఁ గూడిన హిందూదేశ సంరక్షక వైస్రాయు నేర్పరుప నెంచియు కీ సభవారు శ్రీరాజప్రతినిధి గారికిని, ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, దమ విశేషకృతజ్ఞతను దెలుపుచు, దేశీయులెల్లరును దేశభక్తియుతమైన యీవిధి నుత్సాహముతో నెరవేర్చుండఁగవలె నని ప్రార్థనాహింసచున్నారు. మతీయు, తరిఫీనునందును, హోదాయందును, సారమునందును, ఉన్నతోద్ధ్యోగము లందుటకుఁ గల యర్హత యందును, హిందువులును యూరోపీయులతో సమానులుగా జూడఁబడవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నారు.

కడపటి తీర్మానమును గూర్చి యుపన్యసించు నప్పుడు డాక్టరు సర్వాధికారిగారు బెంగాలీ డేబుల్ కంపెనీవారి వైర్యసాహసములను గూర్చి మెసపాటుమీమా సర్వసేనాధిపతి గారు (వానియుండిన స్తుతివాక్యములను సభవారికి వినిపించిరి. పిమ్మట సురేంద్రనాథ దేవస్థాన గారు మామారుడును, బెంగాలీ ఆఫీసుకుఁ జెందిన బదులుగ్గురును సంరక్షక వైస్రాయు నకుఁ జేరెదరుని తమ నామముల నిచ్చిరి. లోకమాన్యులైన తిలకు మహాశయుని ననుకరించుచు చెప్పి గారు తమ కుమారులచే నేనలాఁ జేర్పించుట జ్ఞాపూత్రమును ముగదర్శకమునై యున్నది. వ్యాకముచేత నెన్నడు నే సభకు రానొల్లని సర్ రసవిహారి ఘోష గారు కూడ నీ సభకు విచ్చేరి సభోద్దేశములతోఁ దమకుఁగల సంపూర్ణాంగీకారమును దెలిపి యుండుట భుభావహము.

బంధక వ్రాతము.

మఱునాఁడే మతీయొక గొప్ప సభ జరిగినది. బంధక వ్రాతమును ఖండించుచు హిందూదేశమంతయు ఘోష పెట్టుచుండగా వంగదేశము మాత్ర మారకున్నదను నవనింద యిది మఱు కుండెను. నాటిసభతో నీయడనింద తొలగినది. ఈ సభకు కాలింబజారు మహారాజు గారధ్యక్షత వహించిరి. సురేంద్రనాథ దేవస్థాన, మహాత్మాగాంధీ, ఆంధ్రాసు, శ్రీనివాసు హిరంబచంద్ర మైత్ర మున్నగువారు బంధక వ్రాతమును ఖండించుచు నుపన్యసించిరి. ఆంధ్రాసుగారు ఫీజీదీవులను గూర్చిన కథ యొక్కటి చెప్పనప్పుడు కథలకును మా తెల్లరకును గిల్లున కన్నీళ్లు తిరిగినవి. ఇరువదియవ శతాబ్దమున నాగరక పరిపాలనము క్రింద నింతటి మహాఘోరములు జరుగుచుండఁగా చూచి యూరకుండుటకన్న భాగరహిమ లేదు. నాటి సభయందీ క్రింది తీర్మానము లేకగ్రీకుగుగా సంగీకరింపఁబడినవి.

(టినిడాడ్, జెమైక, బిటిషిగయానా, డచ్చి కురి నాములకు నిర్బంధవ్రాతము తక్షణమే నిష్కర్ష గా నాపికేయవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుతున్నారు.

కాలనీలకు కూలీల సప్లయిగుడించి చర్చించుటకు లండనులో కూడనున్న సభయందు, ఇండియా ప్రజాసంఘములచే నెన్నుకొనఁబడిన తగినంతమంది ప్రతినిధు లుండవలెననియు, ప్రజాభిప్రాయము నడిగి తెలిసికొనువఱకు నీవిషయమైన యేపద్ధతిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరాదనియు, నీసభవారు నివేదించుచున్నారు.

ఈ సమస్యను గూర్చి సంశ్లేష్టికరమైన యేర్పాటు జరుగువఱకు, నిర్బంధవ్రాతవద్దమీఠా మొక్క పురుషులగు గాని, స్త్రీగాని, బిడ్డగాని, ఇండియా వదిలరాదనియు, కూలీల కావలసియున్న యెడల సంపూర్ణ కుటుంబములే పంపఁబడవలె ననియు, ఇట్లు పంపునప్పుడు అట్టిప్రజలకు వారిసంఘము యెడుట వారిభాషలో వారుచేయుచున్న ఖియారనామా చక్కఁగా బోధింపఁబడునట్లు ప్రత్యేకమైన జాగ్రత్త తీసికొనఁబడవలె ననియు, నీసభవారు నివేదించుచున్నారు.

నాటి సభకు కలకత్తా లార్డు షివప్పగారును, సర్ రసవిహారి ఘోషగారును కూడ విచ్చేసి సభోద్దేశములతోఁ దమకుఁగల సానుభవము ప్రకటించిరి. హిందూదేశముయొక్క మూల మూలల నుండి యాగ్రహావేశములతోఁ దెలుపఁబడుచున్న ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు మన్నించెదరా? లేక నల్లవారి మాన ప్రాణముల కన్న తెల్ల ఖావండుల డబ్బుసంచియే ప్రధానమని యూరకొనెదరా?

శ్రీయుత గంధీగారు.

మహాత్ముడైన గంధీగారిని సంస్కరించు భాగ్యమంతటే ముందే యేదవిదేశి కాని, యాయన పాపరజ్జోలేశమును శిరమునం దిడుకొని పవిత్రుడనగు భాగ్యము నాకిడినఱకు లభించి యుండలేదు. ఆమహాభాగ్యముకూడ మొన్నటి మంగళవారమునాడు నాకు లభించుటచేత నాదినమును నాజన్మమునందెల్ల సార్థకమైన దానిగా భావించెదను. బంధకవ్రాత నిషేధ సభానంతరము గంధీగారి కీరతుల వచ్చునప్పుడు వందల కొలంది బిడ్యార్థులు వారిచుట్టును మూగి, వారి పాదములపై నాష్టాంగపడి, వారి పాదఘాతినీ తమ శిరస్సులం దుంచుకొని ధన్యులైరి. నమస్కరించిన ప్రతియోవనుని శ్రీగంధీగారి శిరస్సిందించి పంపిరి. పిమ్మట వీరందఱును గంధీగారిని పారిబసేవఱకు వందేమాతరధ్వనులతో నెంబడించి, తిరిగి పారిపాదములపైఁ బడి సాష్టాంగ నమస్కృతులు గావించి, మరలివచ్చిరి. నాడు మాపురముయొక్క యోవనుల యంతాహమును జూచినప్పుడు భగవద్గమయొక్క భావి మహాదళను గుడించి గొప్ప యాశలంకురించుట యాశ్చర్యము కాదు. ఆహా! ఒక్క మహాత్ముడు చాలఁగా దేశమునంతట ధన్యము గావించుటకు? గంధీగారు నిన్న సాయంకాలము మాపట్టణమును విడిచివెల్లిరి.

యుద్ బుయిణము

ఎన్ని యంతాహముల నడుమనైనను యూరపుఖండమున జరుగుచున్న ఘోరసంగ్రామమును మఱచిపోవుట తటస్థము. నిన్న సాయంకాలము మా పురమందిరమున యుద్ధము నిమనకు ధనము సమకూర్చుట కొక మహాసభ సమావేశమైనది. కార్మికీలు ప్రభువుగా రధ్యక్షత వహించిరి. పుర ప్రముఖు లెల్ల విచ్చేసిరి. గవర్నరుగారు ముందు యుద్ధముని ముయొక్క నిబంధనల నన్నిటిని చక్కఁగా వివరించిరి. పిమ్మట రాజముషీ కేళలా, సురేంద్రనాథ దేవస్థాన, మున్నగువారు ధనము నీయవలెనని హెచ్చరించుచు నుపన్యసించిరి. సభ యందే రహరమి నాలుగు లక్షల రూపాయలు వాగ్దానము చేయఁబడినట్లు తెలియుచున్నది. దీనినిబట్టి చూడఁగా వంగ దేశమున నీ ఋణమునకుఁగాను విశేషధనము లభించుట నిశ్చయమని దృఢముగాఁ జెప్పవచ్చును.

మోటారు నడపుట.

మూడుమాసములలో మోటారుకార్లు నడుపునట్లు చేసి గవర్నరుమెంటు సర్టిఫికేటు ఇప్పించెదము. ఫీజు రు50-0-0, 2 మాసములలో తయ్యగుచేయుటకు రు 60-0-0.

రాంనాయక్ అండుకంపెనీ

మోటారు ఇంజనీర్లు

మద్రాసు.

విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభ

శనివారము నాడు సెనేటు సభ ఉపాధ్యక్షులగు సర్ ఎం. పి. శివస్వామి అయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద మరల మావేళ మయ్యెను. సభ సాయంకాలము 4 గం. ల నుండి రాత్రి 8 గం. ల వఱకు జరిగెను. సభ నీదినము చాలించి ఇంకా దినమున జరుపవలయు నని ఆర్. జి. గ్రీన్ గారు పాపాంచిరి. దీనిని డాక్టర్లుగా రనువదించిరి. చర్చింపవలసిన విషయ మొక్కటియే యుండును. ఈ ఒక్క విషయచర్చను ప్రస్తుతము నిలిపివేసి ఇంకొకసారి సభజరిపి ఈ ఒక్కవిషయపు చర్చకొనవలెను, 2000 రూ॥ల నేల వ్యయముచేయవలె నని న్యాయాధ్యక్షులు గారు చెప్పిరి. ఇప్పుడు నైసర్లుకాని విషయములను అట్టేబరు నెలలో జరుగు సభలయందు తప్పక ప్రస్తావించుచున్నారని గా॥ స్ట్రోమ్ గారు రనిరి.

ఇటీవలజరిగిన ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో ఇంత ఎక్కువమంది ఎందులకు కడతేరలేకపోయిరో విచారించుటకు నియమింపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారి రిపోర్టు ఈదినము చర్చింపబడవలసి యుండెను.

ఇంటర్మీడియేటువిద్యాక్రమమును ముఖ్యముగా ఆంగ్లభాషావిద్యాక్రమమును సంస్కరింపవలయు నని రెవరెండు పి. మాఫెలుగారు సిండికేటు సభవారి తరపున ఒకయవపాదనమును గావించి ప్రత్యేకసంఘము వారిరిపోర్టునుగురించి నుడిచి మార్పుచూపుటగారు నూచించిన ఆక్షేపణవిషయమును గూడ నూచించిరి. పరీక్షయందొందలు కడతేరలేకుండు విషయమునకు సమాధానము చెప్పగలవారు కళాశాల ప్రెసిపిటలులే గాన ప్రత్యేక సంఘమువారు కళాశాల ప్రెసిపిటలుల అభిప్రాయములనుబట్టి వానినిగూర్చి బాగుగా యోచించి ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకొరకు కేర్వకుపబడినవిద్యాక్రమమంతయు దుర్భరముగా నున్నదని తీర్మానించి విద్యాక్రమమును తగ్గింపవలయునని నిశ్చయించిరి. ఆర్. ఎం. స్టేట్స్ గారి తీర్మానము ననువదింపుచు ప్రత్యేకసంఘమువారి తీర్మానములపై వచ్చిన ఆక్షేపణలనుగూర్చి కొంతనుడిచి ఈ ప్రత్యేకసంఘములో ఆంగ్లభాషావిద్యాయులు కానివా రొకరును లేరని నొక్కిపలికిరి.

ఈవిషయమును తాము ప్రశ్నింపలేదని మార్పుచూపుటగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఉపన్యాసకులలో నొకరినొకరు సంబోధించుకొని మాట్లాడదగదనియు, ఏమి మాట్లాడదలచినను సభాధ్యక్షుని తోనే చెప్పకొనవలె ననియు సర్ శివస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి.

మార్పుచూపుటగారి రిపోర్టునందలి ముఖ్యవిషయములను హెచ్. జె. ఆలెక్ గారు నూచించిరి. వానియందేమియు ఆక్షేపణయగునది లేదని ఉపాధ్యక్షులనిరి.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షయందు గృతాధులైనవారు చెప్పిన విషయములను బట్టి ఆంగ్లభాషాబోధనా విషయము కడుపీనముగా నున్నదని తెలియుచున్నదనియు, ఆంగ్లభాషాబోధన మిట్టిస్థితియందుండుటయే ఇంతమంది కడతేరజాలకుండుటకు కారణమనియు స్టేట్స్ గారు యడిరి.

విద్యాక్రమసంస్కరణమును యోచించుటకు 15 గురు సభ్యులగు ప్రత్యేకసంఘమును నియమింపవలెననియు, ఈ ప్రత్యేక సంఘమువారు ఈ విషయమును చర్చించి విద్యాక్రమము నెట్లు సంస్కరింపవలయునో తీర్మానింతురనియు కె. రామానుజాచారి గారు ఒక సవరణ నుపపాదించిరి. ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలోనికి చాలమందిని చేర్చుకొని నందువలననే ఆ నెవులు నెగ్గలేకున్నారని లిటిల్ హేల్సు గారు చెప్పిన వాదము వాస్తవము గాదు. దీనిని బట్టియే సిండికేటు వారు తప్ప అభిప్రాయము నొందిరి. అన్ని కళాశాలల విద్యార్థులలోను చాలమంది పరీక్షయందు జయింప లేరు.

కె. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు రిసవరణ ననువదించిరి.

సంస్కరణము నందు విద్యాక్రమమును తగ్గించుటయే ముఖ్యోద్దేశముగ నున్నయెడల సవరణను గాని, మొదటి తీర్మానమును గాని తా మంగీకరింప వని ఎఫ్. ఎస్. డేవిస్ గారు చెప్పిరి.

విద్యాక్రమమును సంస్కరించు నట్లు చేయుటకు (నూతన బడిన) ప్రత్యేక సంఘమువారికి విద్యాక్రమవిషయ నిర్ణేతలపై నధికార ముండజాలదని రెవరెండు క్లౌక్ గారు చెప్పిరి. లిటిల్ హేల్సుగారి రెక్కలపై నమృత మేమియు నుంచదగదని ఆలెక్ గారనిరి. ప్రెసిపిటలులతో యోచింపగా ఆంగ్లభాషా విద్యాపరీక్షలయందు సాంకేతికత్వము (టెక్నికాలిటీ) వ్యక్తమున చుండెనని లేతెను. ప్రస్తుతమున్న విద్యా

క్రమము బాగుగా నుండలే దనువారు 45 మందిలో 9 గురు మాత్రమే. పరీక్షా పత్రములందు సాంకేతికత్వమును తగ్గింపవలయును. లేదా, సవిమర్శక సంపూర్ణపదనీయ గ్రంథము (డిటెయిల్స్) లను ఎక్కువ చేయవలయును. లేదా, అవిమర్శక పదనీయ (నాన్ డిటెయిల్స్) గ్రంథములను తగ్గింపవలయును. ప్రత్యేకసంఘమువారి రివిషయములను నిర్ణయింపజాలరు. పరీక్షా సంఘము వారికిని, విద్యావిషయనిర్ణేతలకును లోపము లేమియో తెలిసినది. వారే వానిని సంస్కరింపగలుగుదురు.

ఇట్టి చర్చయే క్రమముని మార్పుచూపుట గారనిరి. పరీక్షా సంఘమువారు ప్రశ్నపత్రములను తయారుచేయుటయందును, ప్రత్యుత్తరపు కాగితములను దిద్దుటయందును విద్యావిషయ నిర్ణేతల పదనీయ గ్రంథములను నిర్ధారణచేయుటయందును చాల బాగ్రత్తతో నుండును. వై తరగతుల విద్యకొరకు ఇంటర్మీడియేటు విద్యయే "పునాది" వంటిది. దానిని తగ్గింపగూడదని హంటుగారు నుడిచిరి.

మార్పుచూపుటగారి నూచనలు ఆమోదింపదగినవని కర్నూలిగిష్టగారు నూచించివైద్యకళాశాలను వచ్చువిద్యార్థులకంతగానుంచి "పునాది" లేదనియు, దానిని తగ్గింప గూడదనియు చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమును లిటిల్ హేల్సు గారు రనువదించిరి.

ఆంగ్లభాషావిద్యాక్రమమును చక్కచేయుట వీలగుననియు, నూచింపబడిన ప్రత్యేకసంఘమువలన ప్రయోజనముండజాలదనియు గా॥ స్ట్రోమ్ గారు నుడిచి కర్నూలి గిష్టగారితో నేకీభవించి రెండవతీర్మానమును చర్చింప నారంభింపసాగిరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు వై తీర్మానము నాక్షేపించుచు ఇంతచర్చయు జరిగిన వెనుక విద్యాక్రమ విషయ సంస్కరణము సం దర్భమున కర్నూలి గిష్టగారు నూచించుటయు, గా॥ స్ట్రోమ్ గారు దాని నామోదించుటయు దలసిందెగా యనిరి.

మిటికొంత దనుక చర్చ జరిగిన వెనుక ఈ తీర్మానము సభ్యుల యంగీకారమునకు వచ్చి యోడి పోయెను. 39 మంది ప్రతిపాలుగను, 24 మంది అనుకూలుగ నుండిరి. గిష్టగారు సవరణను గూర్చి కొంతకడ చర్చ జరిగిన వెనుక ఈ విషయమును విద్యావిషయ క్రమ నిర్ణేతల (బోర్డు ఆఫ్ ప్రజెస్) వారికి పంపవలయునని గా॥ స్ట్రోమ్ గారు రుపపాదించ నచేతను గారను వాదించిరి. కె. రామానుజాచారి గారు ఈ నూచనము నంగీకరించిరి. ఇది ఆమోదిత మయ్యెను.

నెకండర్ స్కూలు లీనింగు సర్టిఫికేటు పరీక్షలలో ముఖ్యపరీక్షయందు నిర్ణేతమైన మార్కులు వచ్చునెడల వారికి మెట్రిక్యులేషను యోగ్యతాపత్రము నొసంగ వలయు నని సిండికేటువారికి సిఫార్సు చేయవలె నని రెస్పి నెటు కర్నూలి మిల్లరుగారు రుపపాదించిరి. ఈతీర్మానమును మిల్లరుగారు రుపపాదించక ముందే గా॥ స్ట్రోమ్ గారు లేచి ఇంతవఱకు సిండికేటు వారు తీసికొనుచున్న చర్చనుగూర్చి నుడిచి, "మొత్తమీద రాజధానియందంతటను లెక్కింపగా ఒక్కొక్కరికి వచ్చు మార్కులకు (వెనిడెన్స్ ఆవెరేజీ) ఆంగ్లభాషా పరీక్షయందొ మార్కులు ఎక్కువ వచ్చినను, సి. భాగపు పదనీయ విషయములందు దేనిలోనైన రి మార్కు లేకుండు వచ్చినను మెట్రిక్యులేషను యోగ్యతా పత్రము నొసంగు చున్నారని" చెప్పిరి.

తమతీర్మానము నువసంహరించుకొనవలె నని స్ట్రోమ్ గారు నూచింపలేదు గనుకను వీని నేతాముముఖ్యముగా చర్చించి జయింప కోరెదమని మిల్లరుగారనిరి. మిల్లరుగారి తీర్మానమును డబ్ల్యు హెచ్ జేమ్సుగారు నువదించిరి.

గా॥ స్ట్రోమ్ గారు తీర్మానమును నాక్షేపించుచు, పాఠశాలయందు వచ్చుచూర్కులనుబట్టి సిండికేటు వారు నిర్ణయించెదననియు, దానియందును లోపములన్నియు పూర్తిగా తొలగింపబడినవనియు చెప్పిరి. పాఠశాలయందు విద్యార్థికి వచ్చుచూర్కులనుగూడ యోచనమునకు తీసికొనుచున్నందున పాఠశాలల వారికిని కొంతవఱకు నధికార మియ్యబడినది.

కొన్ని "ఆవెరేజీ" మార్కులను నూచించెదమని కొన్ని దినముల క్రిందట నోటీసు ఇచ్చిన ప్రభాతాద్రిపాఠ అయ్యగారు ఈ పద్ధతి నవలంబించిన యెడల సభవారు పూర్వపు మెట్రిక్యులేషను పద్ధతికే వచ్చెదమనియు ఇదియంచిన కాదనియు నుడిచిరి.

ఈ సవరణ అప్రస్తుతమని కాల్లేగారు నూచింపగా అధ్యక్షులు దానిని త్రోసివేసిరి. సిండికేటువారు ప్రస్తుతము క్రింది యున్నచర్చ క్రమముగనే యున్నదనియు, ఈ విషయపు

చర్చను ప్రస్తుతము నిలిపివేయ వలయునని రామస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించ బి.పి. నచేతనుగా రనువదించ మెక సియ్యుగారు బలపఱచిరి తీర్మాన మామోదిత మయ్యెను.

చెన్నపురి నాటి కళాశాలకు, రాజధాని కళాశాలకు, నేలము కళాశాలకు కొన్నికొన్ని పరీక్షవిషయము లంగు విశ్వ విద్యాలయపు అధికారముక్రింద జేర్చుకొనిరి.

1917-18 సంవత్సరమునకు ఆరు విశ్వవిద్యాలయాల న్యాయముల కేర్పాటు చేయవలెనని రెవరెండు క్లౌక్ గారు రుపపాదించరాముని మినహా రనువదించిరి. ఇదియు నామోదిత మయ్యెను. కలకత్తాలోని పండితులగు పి. సి. రేగారిచే భారతీయరసాయన శాస్త్ర చరిత్రమునుగూర్చి మాకు ఉపన్యాసములను, పాదరసపు నైపుణ్యముల గూర్చి మాకు ఉపన్యాసములను ఇప్పించుటను, ఆలహాబాదులోని పండితులగు రమ్ బ్రూక్ గారిచే భరతనాట్య చరిత్రమునకు భూగోళ శాస్త్ర సంబంధముల గూర్చి ఉపన్యాసముల నిప్పించుటకు నంగీకరింపవలెనని బోర్డుగా రుపపాదించ లిటిల్ హేల్సుగారు రనువదించిరి. ఇదియు నామోదిత మయ్యెను.

వైద్య పరీక్షా విచారణ సంఘమువారి సిఫార్సులపై ఎం. బి. బి. ఎమ్, ఎస్. ఎం. ఎ.ఫ్, పరీక్షల విషయమున నూచింపబడిన నిబంధనలు రెస్పి నెటు కర్నూలి ఎ. మిల్లరుగారు రుపపాదించ కర్నూలి గిష్టగారు రుపపాదించ ఆమోదింపబడెను.

ఎల్. టి. పరీక్షయందు ఆంగ్లభాష బోధనావిషయమున మంచి పాండిత్యము గడించుట చేయుటకు ఏ ఏ మార్కులను చేయవలసియుండునో యోచించుటకు బోధనాధ్యక్షన నిర్ణేతలను ఆంగ్లభాష విద్యాక్రమ నిర్ణేతలను సిఫార్సుచేయవలె నని మార్పుచూపుటగా రుపపాదించ ఎల్. పి. గోవింద రావున గూర్చిగా రనువదించిరి.

డంకనుగారు, కే. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు దాని నాక్షేపింపగా ఈ విషయమును ఆయా సంఘములకు బంపి వారేమి చేయగలుగుదురో చూడవలె స్ట్రోమ్ గారు రనిరి. తీర్మాన మామోదిత మయ్యెను.

ఒకసారి ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష నిచ్చినవారు ఒక సంవత్సర మదనముగా వదిలివెట్లు యోగ్యతా పత్రమున సరము కాకుండునట్లు సభవారు నిబంధనలలోని కొన్ని సవరణల నామోదించిరి.

విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు (ఫెలో) సెనేటు, సిండికేటు సభల కార్యక్రమమును ప్రత్యేక పరీక్షా విషయ నిర్ణేత సంఘము వారి కార్యక్రమమును, అట్టి కార్యక్రమమునకు సంబంధించిన కాగితములను (ముఖ్యము గారహస్యములనిఉపాధ్యక్షులునిర్ణయించిననేతేప్ప) గ్రహించుటకు హక్కుగలిగి యుండవలయు నని కె. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు పాదించిరి.

కె. వి. రామనాథయ్యగారు అనువదించిరి. మెక సిఫెయ్యుగా రి తీర్మానము నాక్షేపించిరి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు తీర్మానము బలపఱచి ఈవిషయమును స్ట్రోమ్ గారు మెక్సెయ్యులు, రంగస్వామి అయ్యగారు, గోవింద రావున అయ్యగారు, మార్పుచూపుటగారు గల ప్రత్యేకసంఘము వారి యోచనకు బంపవలె నని యొక సవరణ నుపపాదించిరి. దీనిని కె. రామానుజాచారిగారు రనువదించిరి. బి. ఎ. నచేతను గారు బలపఱచిరి. ఇది ఆమోదింప బడెను.

అంతట సభ ముగింపబడెను.

కావలయును.

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో ప్రస్తుతం ఆక్టింగు హెడ్ క్లర్కు పని (రూ. 30-40 ఖాసగా) వున్నది. దరఖాస్తుదారులు మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష ప్యాసుకావలెను. ట్రాన్సులేషను, అకౌంటు బుక్కు ప్యాసులు అఫీషియల్ సార్టిఫికేటుల వారి దరఖాస్తులు ముఖ్యముగా ఆలోచింపబడును. తెలుగు ఇంగ్లీషు దస్తూరి బాగాయుండవలెను. టెన్టు మోనియర్లుగో సహా దరఖాస్తులు మాకు యీ నెల 16వ తేదీ లోపుగా పంపవలెను.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు, బెజవాడ, 8-3-1917. } డి. వి. హనుమంతరావు, (721) చైరుమన్.

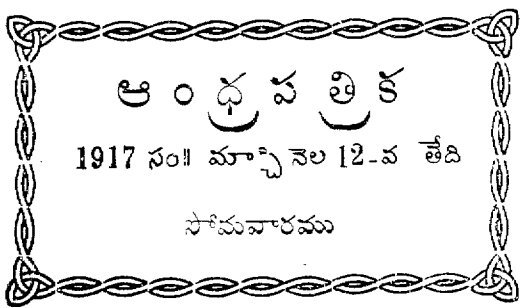
ఆంధ్ర విద్యానిధి.

మన శ్రోతృవృద్ధికి విద్యావ్యాపనము ముఖ్యమైన సాధనము. సకలదానములందును విద్యాదానము త్రవ్వమైన దానము. ఈ యుత్తమదానమును జేయుటకు సంవత్సరాది దినము సుదినము, సంవత్సరాది పండుగ సమీపించుచున్నది. ఆ పుణ్యదినమునందు దేశబాంధవులందఱును ఆంధ్ర విద్యానిధికి చందాల నిచ్చుటకును చందాలను పోగుచేయుటకును ప్రార్థితులు. సంవత్సరమున కొక రూపాయి నిచ్చెడివారు సభ్యులుగ జేరగలరు. కాని యథాశక్తిని ఆంధ్రులందఱును విద్యానిధికి సహాయము చేయవచ్చును. విద్యానిధికి సహాయము చేసినవారి పేరులు ఆంధ్రపత్రికా ముఖమున ప్రచురింపబడును.

అధ్యక్షుడు: } సహకార్యదర్శులు:
బి. ఎన్. శర్మ. } పండిత డి. గోపాలాచార్యులు.
వే. రామదాసు.
కా. నాగేశ్వరరావు.

విషయానుక్రమణిక.

మా కలకత్తా బాబు	2
విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభ	3
ప్రధాన వ్యాసము	
ఆంధ్ర విద్యానిధి	4
వార్తలు-వ్యాఖ్యలు	5
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	6-7
వరదవిచారణ	8
సామాజ్యకా సవనసభ	9
ఇంగ్లీషుతంత్రీవార్తలు	10-11-12
బాబులు	13-14

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

ఏమూలను జూచినను సభలు ఉపన్యాసములు తీర్మానములు నివేదనములు మహోద్దండముగ జరుగుచున్నవి. మన లోకారాధన జీవనమంతయును వైభావములందు విశేషమగుచున్నది. లోకయాత్రకార్యములతో గాకను కేవలము మాటలవలన సాధ్యమైన సభలు గంభీరోపన్యాసములు, తీర్మానములు, నివేదనలు మన సంకల్పములును నింతవరకే ఫలవంతములై యుండును. లోకమునం దేయుద్యమముగాని మాటలవలన సాధ్యముగాదు. మహోద్ద్యమములను సాధించుటకై మహాపురుషులు వారి ప్రాణములను మానమును ధనమును సమర్పించిన విధము సకల దేశచరిత్రములందును విదితమగుచున్నది. లోకమాన్య తిలకు గారు స్వతంత్రధర్మరక్షణమునకై రెండు సార్లు కారాగృహవాసమును గైకొనెను. గోకల దేశ సేవకై అకాలమరణమునకు పాలయ్యెను. గుడిజాతీయ స్వత్వసంరక్షణమునకై కారాగృహవాసమును గైకొనెను. మృగాది సత్యలింగముగారు 8 లక్షల యాద్రవి విద్యావ్యాపనాదిధర్మములకై దానశాసనమును వ్రాసెను. లోకారాధనజీవనమెవ్వరికిని త్యాగములేనిది సాధ్యముగాదు. త్యాగమును జేయుటకు లోకారాధనజీవనాభిలాషగల సకల జనులకును నవకాశములు గలవు. శ్రీమంతులు విద్యావంతులు సామాన్యులు లోకారాధనమును

యథాశక్తిని క్రియారూపమున జేయుటకు బూనుకొన నంతవరకు మన యుద్యమములకు శక్తిగలిగి పురోభివృద్ధికి దోడ్పడనేరవు. ఆంధ్రులు మహోద్ద్యమమును తలపెట్టిరి. ఆ మహోద్ద్యమమును సాధించుటకు నిరంతరమైన పరిశ్రమ యవసరము. ఒక సభను జేసి నాలుగు తీర్మానముల నామోదించుటవలనను మన సంకల్పములు సఫలము గాజాలవు. ఆంధ్రసంతానులందఱును కర్మపరతంత్రులైన గాని ఆంధ్రోద్ద్యమాదర్శములు గాని ఇతర సంకల్పములు గాని సఫలము లగుటకు సాధనములు లేవు. మన యభీష్టసిద్ధికి మన నివేదనలను ప్రభుత్వమువారిని నమ్మి యుంటిమేని ఎన్ని తరములకైనను మన యాదర్శములు సఫలము గాజాలవు. గతించిన శాసనసభయందు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గురించి భూపతిరాజు పేకటపతిరాజుగారు రుపపాదించిన తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారి సంగిన ప్రత్యుత్తరమువలనను కొన్ని తరములకైనను మనకు విశ్వవిద్యాలయము లభించునని నమ్ముటకు సూచనలు లేవు. ఈ లోపుగ మనము కార్యమునకు బూనుకొనక నలసత్వమును బూనియుండినయెడల మన పురోవృద్ధి దుస్థరమగును. పాలకులపై నాధారపడక స్వయంసహాయమును నమ్మి పాటుపడిన మనము క్రమవికాసమును బొందుటకు సాధనము లేర్పడుచుండును.

ఆంధ్రుల పురోవృద్ధికి విద్యాభివృద్ధి ముఖ్య సాధనము. గ్రామములందును పట్టణములందును విద్యాలయములను స్థాపించి పోషించుటయును సమర్థులైన విద్యార్థులకు శాస్త్రీయసాంకేతిక విద్యల నభ్యసించుటకు ధనసహాయమును జేయుటయును విద్యావ్యాపనమును జేయుటకు సాధనములు. విద్యాలయములను స్థాపించుటకును విద్యాభివేతనముల నిచ్చుటకును ధన మవసరమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు 20,000 గ్రామములు గలవు. సామాన్యస్థితియందుండువారు 1,70,00,000 ఆంధ్రులలోను 20,00,000 మంది మైనను గలరు. శక్తిగల వారందఱును సంవత్సరమున కొక రూప్యమువంతుర దానముచేసిన జనుయొక సాముతో మనము దేశమునం దంతటను విద్యాలయములను స్థాపించుటకును విద్యార్థులకు వేతనముల నిచ్చుటకును సాధ్యముగాగలను. ఉపన్యాసములను వినినపుడు దేశారాధనభావము ప్రజ్వలించును. ఇంటికి పోవుసరికి ఉత్సాహము చల్లబడును. ఇట్టి యలసత్వము మన యాత్మకారవమునకు హానికరము. మన వికాసమున కాటకము. మనము చేయగల స్వల్పమైన పనినైనను జేయకను నితరులపై నాధారపడుటయొ నిర్లక్ష్యము చేయుటయొ మన యభ్యుదయమున కాటకమై యున్నది. ఈ యాటకములను దొలగించుటకై యాంధ్రులయందు శ్రీమంతులును విద్యావంతులును నన్యోత్సాహ సంపన్నులును నిరంతరము పరిశ్రమ చేయుట ధర్మము. ఆంధ్రుల పురోవృద్ధికి ఆంధ్రులు పూనుకొనరేని ఇతరు లేల పూనుకొనవలయును? విద్యావ్యాపనకై ప్రజలు పేలు లక్షలు చందాల నియవలసిన యవసరములేదు. తల కొక రూప్యము వంతున నిచ్చిన చాలును. శ్రీమంతులు అధికముగ వారి శక్తికొలది ఇయ్యవచ్చును. సామాన్యులు యథాశక్తిని ఒక కానినిగాని అణానుగాని రూపాయిని గాని ఇయ్యవచ్చును. మహారాష్ట్రులు కానినిధిని జనుచేయుటకు పక్రమించి 70,000 రూప్యములను జనుచేయ గలిగిరి. ఆంధ్రవిద్యానిధిని ప్రారంభించి ఆరేండ్లైనను ఇప్పటికి రూ 1000 వసూలుచేయ లేకపోవుట మన కారవమునకును పరుప్రపత్తిలకును హానికరముగ నున్నది. ఎవరికి వారిపని నాది కాదని తటస్థభావమును వహించుటవలనను ప్రయోజనము గలుగదు. అది పురుషార్థమును సాధించుటకు సాధనము గాదు. ప్రతియాంధ్రుడును ఆంధ్రవృద్ధికి సంబంధించిన పనిని తన పని యని యెంచి పాటుపడవలయును. ఆంధ్రుల యగౌరవము తనయగౌరవము. ఆంధ్రుల గౌరవము తన గౌరవము. ఆంధ్రుల సుఖము తన సుఖము. ఆంధ్రుల వృద్ధి తన వృద్ధి. అను భావముతో మనము పాటుపడిన గాని ఆంధ్రోద్ద్యమాదర్శములందు స్వల్ప భాగమునైనను సాధించజాలము.

ఆంధ్రవిద్యావ్యాపనమున కవసరమైన ద్రవ్యమును పోగుచేయుటకు మనపండుగలందు మొదటిది యైన సంవత్సరాదిపండుగదగియున్నది. ఆ పుణ్యదినసముచందు జేసిన సత్కార్యములు పొందిన లాభములు సంవత్సరము పొడుగున జరుగునను నమ్మకము గలదు. ఏడాదిపండుగ కొలదిదినములలో రానున్నది. ఆచర్యదినమునం దాంధ్రులందఱును నాంధ్ర విద్యానిధికై ద్రవ్య సహాయమును చేయుటకును ద్రవ్య సహాయమును జేయించుటకును సవినయముగా ప్రార్థింపబడుచున్నారు. ఇది ఎవరికి బట్టిన పని యని అందఱును నుచేక్షచేసిన నేమియును ప్రయోజనము గలుగనేరదు. ఇది అందరికి బట్టిన పని యని ఆంధ్రులందఱును పాటుపడినవెంటనే ప్రయోజనము గలుగగలదు. సహ్యోత్సాహసంపన్నులైన యువజనులు వారి యుత్సాహమును సామర్థ్యమును దేశసేవాసక్తిని సంవత్సరాదిపండుగ దినసమునందు ఆంధ్రవిద్యానిధికి ద్రవ్యమును వసూలు చేయుటకై వినియోగించి వారి సేవాపరత్వమును బ్రదర్శించుటకు ప్రార్థితులు. లోకమునం దన్ని దానములందును విద్యాదాన ముత్తమమైన దానము. ఆ యుత్తమమైన దానమును జేయుటకై సంవత్సరాదిదినము దోడ్పడినము. ఆరుదినమునందు ఆచర్యదినమునందు ఆ మొదటి పండుగదినమునందు శ్రీమంతులు విద్యావంతులు సామాన్యులు విద్యాదానమును చేయుటకును చేయించుటకును విద్యానిధికి ద్రవ్యమును సహాయము చేయుటకును ప్రార్థితులు. ఆంధ్రపత్రికకు చేసిన ద్రవ్యము పత్రికాముఖమున దాతల నామములతో ప్రచురింపబడును.

(o)

అయిర్లాండు స్వరాజ్యము.

ప్రధానమంత్రి లాయిడు జార్జి అయిర్లాండునందు స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లు పార్లమెంటు సభయందు తెలిపెను. స్వరాజ్యమును గోరు భాగములందు స్వరాజ్యస్థాపనమును జేయుటయును స్వరాజ్యమును కోరని అల్స్టరు భాగమునందు స్వరాజ్యమును స్థాపింపకుండుటయును ప్రజాభిప్రాయమనియును మంత్రివర్గాభిప్రాయమనియును తమ యభిప్రాయమనియును ప్రధానమంత్రి తెలిపెను. మఱియును అల్స్టరు ప్రజలను నిర్బంధించుటయును స్వరాజ్యవాదుల వశము చేయుటయును నధర్మమని లాయిడుజార్జిగారు తెలిపిరి. కాని అయిర్లాండు స్వరాజ్యము నాకాక్షించుటకు గారణము జాతీయభిమానము జాతీయగౌరవముగాని ఆర్థికలాభము గాదనియును స్వరాజ్యవాదులు అల్స్టరు వాసులకు తగిన సౌకర్యంబుల నొడగూర్చిన అయిర్లాండునందు జాతీయైక్య మచిరకాలమునందే సాధ్యమగుననియును లాయిడుజార్జిగారు తెలిపిరి. కాని అయిర్లాండునందు రెండువంతులు స్వరాజ్యమును గలిగియుండి ఒక వంతు ప్రత్యేకస్థితియందుండుట సాధ్యమా యుపయోగమా?

బ్రిటీషు పరిపాలకు లీ పద్ధతి నవలంబించి దలచిన యుద్ధమునకు పూర్వము స్వరాజ్యసాధనము సాధ్యమై యుండును. అయితే యుద్ధమును సుఖికి భంగమైన స్వరాజ్యసాధనమునలచును నెవరిని ప్రయోజనము గలుగదు. అన్వేషితు గారు మొదటినుండియును అయితే సమస్యను సంపూర్ణముగ నిర్ణయింపవలయు నని ప్రయత్నించుచున్నారు గాని జాగ్రత్తగానే చీలదీసి నిర్ణయింపవలయునని ప్రయత్నించుట లేదు. ఆ సందర్భముననే ఆన్వేషితు గారు స్వరాజ్యసమస్యను నిర్ణయించుటకై అధినివేత రాజనీతిజ్ఞుల ఉపసభను నిర్ణయించి వారి తీర్మానము ననుసరించి పార్లమెంటు తీర్మానించుట సమంజసమని చెప్పిన భావము యుక్తముగ నున్నది. అయితే స్వరాజ్యసమస్యను సామ్రాజ్యసమస్యగ నిర్ణయించుటకు స్వరాజ్యవాదులకును అల్పస్వరాజ్యవాదులకును గల భేదభావమును నిర్ణయించుట సులభసాధ్యమగును. ఉదాహరణములనాడినీ అయితే సమస్యనిర్ణయించుట అల్పస్వరాజ్యవాదులను మూడవనంతు గలదు. రెండు వంతుల వాడికై ఒకనంతు వారు హక్కులను నడలుకొనుట ధర్మమో ఒకనంతు వాడికై రెండు నంతులవారు హక్కులను నడలుకొనుట ధర్మమో మంత్రినిర్ణయించునోరకుండుట చిత్రముగ నున్నది. ఎద్వేల కార్యముగారు బోసరులా గారు కర్మను ప్రభువు మిల్లరు ప్రభువుగల మంత్రివర్గ మెట్లు నిర్ణయించుచున్నారో వేరుగ జెప్ప నక్కరలేదు. అయితే యుద్ధమునకు స్వరాజ్యమే పనికిరాదని వాదించెడి కన్సర్వేటివులు అల్పస్వరాజ్యము నవలంబించుదురు గాని స్వరాజ్యవాదులపక్షము నవలంబించుటెట్లు? ఆంగ్ల మంత్రివర్గమునకు లాయీడు జాగ్రత్తగా నాయకుడైన కన్సర్వేటివు పక్షపాతి గాని లిబరలు పక్షపాతి గాదని అయితే సమస్య నలన విడితమగుచున్నది. సర్ ఎడ్వర్డు కార్పెంటరు బిల్డింగుల లాయీడు జాగ్రత్తగా విధిమై యున్నది. లాయీడు జాగ్రత్తగా కమిషనును ఏర్పాటుచేసి ఉభయ పక్షములను వినుపించుట ధర్మముగాని అల్పస్వరాజ్యవాదు ఒకపక్షముగా నానేమిచిన భాగమునకుమాత్రము స్వరాజ్య మొసంగబడు ననుట ధర్మముగాదు. అయితే స్వరాజ్యవాదులు ముఖ్యమంత్రిని విశ్వాసఘాతముకుని నిందించుటయందు వింత లేదు. మంత్రి అయితే సమస్యను తీరిగి తంట్టాలు లేనట్లు నిర్ణయింపవలయును గాని వెంటనే తంట్టాలు గలుగునట్లు నిర్ణయించుట నిరుపయోగము. లాయీడు జాగ్రత్తగా భావములు సంభాషణములు చిత్రముగ నున్నవని ఉదాహరణ వాదు లందరును తలపగలరు.

యుద్ధము-బజారు వార్తలు.

గత వారమునందు చెన్నపురియును గాత్ర 7 గంటల తరువాతను శ్రీలంక విప్లవం సంవత్సరమునందు శ్రీమంతుల మని చాటిపెట్టెడిది. ఈ చాటిపునకు గారణం బెద్దియో తెలుపుటవలనను ప్రజలకు భయముగలుగుట కనకాశముండదు. ఈచాటిపునకు వైనికల దున్నయము గారణం బైన వైనికలను బందోబస్తుచేయుట పాలకుల కిష్టము గాని ప్రజల గనునాగనములను నిరోధించుట యుచితముగాదు. చాటిపునకు యుద్ధస్థలము గారణంబైన ప్రజలకు గొంతయైనను సందర్భములను దెలుపుట యుక్తము. బజారు నందు నీలి వార్తలు జ్వాలాసమువలె వ్యాపించుచున్నపుడు ప్రజలకు యథార్థవార్తలు దెలుపుట తేమకరమని ఇటీవల నుద్రాసి మొయిపుత్రిక వ్రాసి యున్నది. సత్తిమైన వార్తలు యథార్థమైనవి తెలుపును. నీలివార్తలు అతితయోత్సలతో నిండి ప్రజలకు భయోత్పాతములై యుండును. ఇతరస్థలములందు చెన్నపురిగూరించి భయోత్పాతములైన వార్తలు వ్యాపించుచున్నవి. ఆవార్తలను వినిన సత్తిపుట్టును. చెన్నపురియందు సామాన్యజనులు భయోత్పాతములైనవార్తలను

లనువ్యాపించ జేయవచ్చును. ఈ పరిస్థితులందు పాలకులు ప్రజలకు విశ్వాసమును బుట్టించెడి వార్తల నప్యవృత్తును ప్రయత్నించుట యుచితముగాని వార్తలను చాటిపెట్టినారు నేర్యాసణను బహుముల యుచితము గాదు. పాలకుల విశ్వాసము ప్రజలయందు విశ్వాసమును బుట్టించును.

ముఖ్యసమాచారములు.

చౌగండపురములో విద్యుత్ప్రభుత్వ యంత్రములు బ్రష్టలగుట:- కలకత్తాలో బుధవారమునాడు మధ్యాహ్నమున బారీష్టరు మిత్తరుగారు వసించెడి 57వ గృహమును అగ్నిహోత్రపుజ్వాలలు కనబడెను. మహారాజ్ నాథిగొట్టములో నమర్చబడిన విద్యుచ్ఛక్తియంత్రముల ముఖ్యభాగములలో వేడి ఎక్కువై అగ్నిహోత్రము లోనుండి వలె గానినోనుండి అగ్నిజ్వాలలు రాసాడెను. ముఖ్యసాధనములను ఉడదజేసి అగ్నిహోత్రము నారిపిరి.

బొంబాయి, మార్చి 9:- హోమయూసు గురించిన భారతదేశ రక్షకవైద్యము గురించిన గురువారము కరాండికారు గారిచే సుపర్వీసు మిప్పించుటకు జైల్గాము హోమయూసును సిద్ధపరిచి. కరాండికారు గారు వార్తాసూచి నుండి జైల్గాముకు వచ్చి రైలుస్టేషనులో దిగిపోయి మే ఉపన్యసింపబడెనని దేశరక్షక శాసనముక్రింద పోలీసు వారు ఆయనకు ఒక ఉత్తరువును చూపిరి. ఆ ఉత్తరువున సాటి సభ్యులందు కరాండికారు దేశపాండిత్యము ఉపన్యసించుట నితర విశేషములకు జైల్గామునుండి తెలిసెను.

బొంబాయి సంగతులను దేశీయవైద్యవర్గ గాస్టింగు సభమార్చి 10 వ తేదీన సమావేశ మయ్యెను. ప్రతినిధులు అన్ని ప్రదేశములనుండి ఉపసభకు వచ్చిరి. క్లింకెన సుదహరింప బడిన విషయములు సభకును చర్చింపబడెను. (1) ఉన్న తవిద్య కోరెకవారికి విద్యా నేతమునిచ్చుట. (2) పార్లామెంట్ విద్యకు గాను పార్లామెంట్ సంస్థానవారిని ఏర్పరచుట. (3) ఉపసభవారు చేయవలసిన రాజ్యాంగవిషయముల నిర్ణయించుట (4) పరిపాలనముల నేర్పాటుచేయుట (5) దేశీయ వైద్యవర్గములకు విశేషమును కలగజేయుట. మొగ్గులను వైద్యక విద్యార్థులు కారాలోచనపుటకు పారిశ్రామికవిద్య వర్గమును సహజ మొనర్చుటకు ఒకనిధి నేర్పరచవలెననియు, భారత దేశ రక్షకవైద్యమునకు విద్యుత్ వైద్యముగా చేయుటకు అవకాశమిచ్చునందుకు దానినివృత్తాగ బోనియక దేశీయ వైద్యక యవతులందరు దేశవలెననియు తీర్మానము లుపపాదించబడెను.

జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి జ్ఞాపకచిహ్న నిధి. ఈ క్రింది చందాలు గౌరవ వార్తనర్థుల కందినవి.

	ర.	అ.	ప.
జనవరి 11-న తేదీవరకు	...	...	6,785 12 0
పల్లెకిమిడి రాజా సాహెబుగారు	...	...	150 0 0
అనియెంతుమ్మగారు	...	...	100 0 0
ఎస్. సుబ్బరావుగారు (రాజులండ్రి)	...	...	30 0 0
కా. ఎం. రామచంద్రరావుగారు	...	...	25 0 0
జి. బి. కోటిలింగం గారు (బద్రిగిరి)	...	...	25 0 0
కా. మార్కనారాయణమూర్తిగారు (కాకినాడ)	...	...	10 0 0
వై. ప్రకాశరావు 1-వ తరగతివారు	...	...	7 1 0
కా. వేంకటపతిరాజుగారు (విశాఖపట్టణము)	...	...	5 0 0
రావు బహదర్ సుందరరావుగారు (తిరునల్వేలి)	...	...	5 0 0
టి. పి. రామలింగం పెట్టిగారు (కొయంబట్టూరు)	...	...	5 0 0
రావుసాహెబ్ జి. వేంకటరంగరావుగారు	...	...	5 0 0
డాక్టరు జి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు	...	...	5 0 0
ఎస్. ఎ. శతగోపాలాచార్యగారు (సోలింగరు)	...	...	5 0 0
డి. వి. హనుమంతరావుగారు (దేవనాగిరి)	...	...	5 0 0
పి. వచ్చెగం పిల్లగారు (ఎట్టియ్యపురం)	...	...	5 0 0
ఎస్. వరదాచార్యగారు	...	...	5 0 0
సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు	...	...	3 0 0
టి. కె. శ్రీనివాసయ్యగారు	...	...	1 0 0
ఎస్. కృష్ణమాచార్యగారు	...	...	1 0 0
ఇవిగాక స్వదేశీమిత్రుల పత్రికా సంపాదకులగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు రూ 246-9-0 లును సహాయుడైనది. అంతయు గలసి 7429-6-0 రూపాయలు అయినది. దీనిలో రూ 5597-6-0 లు ఇండియన్ బ్యాంకుకు జమకట్టబడినది.			

FRENCH FRONT. French Successes in Champagne.

Extent of French Gains. Enemy Counter-Attacks Fail.

LONDON, March 11. The French communique says: Our attack yesterday between the Butte du Mesnil and Maisons de Champagne was brilliantly successful. In spite of snowstorms, rendering marching difficult, we carried enemy positions on a front of 1,500 metres, to a depth of from six to eight hundred metres. A violent German counter-attack on the left sector in the evening was repulsed with grenades after an obstinate struggle with serious enemy losses. We took 136 prisoners, including three officers. Two enemy attempts to entrench in Avocourt Wood failed under our fire.

More Enemy Trenches Taken. A Successful Raid.

LONDON, March 11. A French communique says was entered and wrecked enemy trenches at several points of Roye. The Germans thrice furiously counter-attacked the positions we captured yesterday in the sector of Maisons de Champagne. Our curtain of maxim fire everywhere shattered the efforts of the enemy who was obliged to retire, leaving numerous dead. We made progress during the day and captured fresh trenches north of the Butte du Mesnil-Maisons de Champagne road. We took 170 prisoners in this region.

Germans Admit Loss.

A wireless German communique says:—The French attacked south of Ripont and penetrated trenches on height 185, also in Champagne. Our counter-attack regained the trench dominating the height, but the farm remains in French hands.

German Attacks Defeated. French Make Further Progress.

LONDON, March 11. A French communique says:—In Champagne there was obstinate fighting all night at some points between Butte du Mesnil and Maisons de Champagne. The Germans made several attempts to recapture the trenches we took in the west of that sector but, after alternate advances and retirement, we finally beat back the enemy and made some progress. On the right of the sector our fire smashed up German attacks and we maintained all positions.

Severe Artillery Duel.

LONDON, March 11. A French communique says:—There was a severe artillery duel in Champagne, but no infantry action. There was intermittent cannonade elsewhere.

German Attacks Near Verdun. Successful Raids.

LONDON, March 11. A French communique says:—On the right bank of the Meuse Germans again attacked trenches retaken by us north of Caurieres Wood, but our immediate counter-attacks drove the enemy out from some portions of the trenches he had succeeded in entering. We carried out several "coups de main" south of the Arve notably at Armancourt where our detachments penetrated the third German trench.

LONDON, March 11. Last night's French communique said:—Between Oise and Aisne in the region of Quennevilles we carried out destructive fire on the enemy works. There was fairly lively artillery duel elsewhere.

ITALIAN FRONT Enemy Raiders Defeated.

LONDON, March 11. A wireless Italian official communique says the enemy penetrated lines westward of Castagnavizza, but was thrown out.

RUSSIAN FRONT. Enemy Captures Heights.

LONDON, March 10. A wireless Russian official communique says: We threw back an enemy attack in the Mittan region. The enemy captured three heights northward of Okna. Attack westward thereof failed.

Enemy Fortifications Destroyed.

LONDON, March 11. A wireless Russian communique says:—We destroyed fortifications at Mirzamilkeine, north-westward of Erzindjan. Our scouts advanced sixteen and half miles south-west of Sakriz.

Decisive Italian Success.

LONDON, March 10. The "Morning Post's" Rome correspondent says that a meeting of the Italians with the Prussian Guard on the Gerna river resulted in a decisive Italian success. The Italians have constructed roads and are now able to use excellent motors.—("C. & M. G. Cable.")

The Dardanelles Report. London Press Comments.

LONDON, March 11. The report of the Dardanelles Commission is made the ext of articles in certain newspapers attacking what the "Daily Mail" calls, "The old gang". The "Times" describes the report as a wholesome warning against any attempt to restore previous men and conditions. Other papers, like the "Daily Chronicle" and "Daily News," regret the publication of the report during war time as inopportune.

అయిదొండుకు స్వపరిపాలనము-తీవ్రమగు చర్చ

మూలుబట్టలమీద దిగుమతిపన్ను-లాంక మైదుసభ్యులు చిక్కులు కలిగించుట

ఆడిట్ పన్ను ప్రధానమంత్రిని నిందించుట

అమెరికా వాణిజ్యకాకులు-నెసిడెంటు విల్సనుగారు ఫిరంగుల ఎదుర్కొనుచుట

ఛంబల్లేసుగారి ఖండితపు పలుకులు

(రైలు రు 5 జన్మి.)

ఇంగ్లండు

ఇండియా దొరతనమువారి

క్రొత్త మూలుబట్టల పన్ను.

లండను మార్చి 7:- పాన్ల మెంటు ప్రజలపక్షాత్తి దీనిని గూర్చి ప్రస్తావించినది. వెనుకటి పన్ను ఆధారము మీద జరిగిన కంట్రాక్టుల ప్రకారము దిగుమతి చేయబడిన మూలుబట్టలమీద గూడ నీ క్రొత్త పన్నును విధించుగా యని నీకుమారుగా గడిగిరి. పన్ను చెల్లించుకొని సగుతు చేర్చుటకు కంట్రాక్టు చేసికొనిన ఎగుమతివారు కంట్రాక్టు ధరకు క్రొత్త పన్నును గూడ చేర్చుకొనవచ్చునని ఛంబల్లేసుగారు చెప్పిరి. దీనివిషయమున చర్చలుపుట్టిన కనకాశము కలిగించుటకు ఇండియా దొరతనమువారు యుద్ధమునకు విరాళమును గుట కధికార మియ్య వలెనని కోరుచు సుకత్తిరాయమున త్వరలో నుపపాదించుమని తెయిలరుగారికి ఛంబల్లేసుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. ఈ నెల 14-వ తేదీని చర్చజరుగునని ఛంబల్లేసుగారు నుడివెరి.

మూలుబట్టలమీద పన్ను హెచ్చించుటకు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు రనుమతిచుట 1916 లో నియమించిన దొరతనమువారి ప్రకటనమునకు విరుద్ధమని యన్నియును గా రనిరి.

పన్నులను హెచ్చించుటకు వెనుకటి దొరతనము వారనుమతిపడెదమని అట్టి అధికారమును మాత్రము వారు వదలుకొన లేదు. యుద్ధవ్యయమున హిందూ దేశము వహించున సభారమును యుద్ధానంతరమున గాని నిర్ధారణ చేయ వీలు లేదని వాదపుడు తలచినందున సామ్రాజ్యాధిక విషయక భావానుగుణ్యముగ నీ విషయమును వారుముందు చర్చించిన కనకాశ మేర్పరుచుకొనిరి. కాని యుద్ధానంతరము వరకును ఇండియావారు భరింపవలసిన యుద్ధవ్యయభారమును నిలిపియుంచుటకు వీలులేక యిప్పుడే నిర్ధారణ చేసిన వనరును కలిగినందున నిట్టి అనుమతి నొసంగుట దొరతనము వారి భావమునకు భిన్నము కాదు. దీనినిగూర్చి ఇండియావారు కేవలము వ్యతిరేకాభిప్రాయములగున్న విషయము వెనుకటి మంత్రివర్గము వారికి తెలియక పోలేదు. కాన వారు ఉచితసనుయమున ఇండియా వారి కనుకూలముగ నిర్ధారణ చేయవలచి యుండనిచో ఇండియావారి కధికారప్రకారణ మగునని తెలిసియుండిన దీనిని వారు చేయబోవని ఛంబల్లేసు గారు నుడివెరి.

ప్రత్యుత్తరము వారు సంప్రేక్షింపకరముగ లేదు. యుద్ధ సమయమున ప్రాతీతిగవులను వైకిలాగిన అనుకూలముగ పరిష్కరించుటకు కధ్యంతరము కలుగుననియును సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని దేశములకు సంబంధించిన ముఖ్యములగు ఆర్థిక విషయములకు ప్రాధాన్య మొసంగుట అవసర మనియు నియును ఇండియా దొరతనమువారికి వ్రాసబడినదని యన్నియును గా రనిరి.

ఈ నిర్ధారణ చేయుటలో గత ప్రభుత్వమువారి వాదానము పాటించబడినది. ఈ ప్రశ్నను గూర్చి బాగుగా మోచింపక తొందరపాటు పనులను చేసిన ఇండియాలో చాల కలవరము కలుగగలను. (నిజము నిజము, కాదు కాదు అనుకేకలు) ఈ విషయమున మనకుగల బాధ్యతలను పాన్ల మెంటు సభ్యులును దేశయులును గూడ బాగుగా గమనింపవలెనని ఛంబల్లేసుగారు నుడివెరి.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వసోదరి మరణము.

సోనియా, మార్చి 1:- హాల్లేసతిర్క మోటారు ఆంబులెన్సు దళమునకు యజమానిగా నుండగ గుండు తేగిలినది పోయినది.

డాక్టర్ నల్లు. కమిషను

లండను, మార్చి 8:- కిచనరు ప్రభుత్వ క్లిక్ కేసు దగుట చేతదీని యుద్దేశములను పూర్తిగా గ్రహింప. నవకాశము లేదు. సుగ్రామ విషయముల నన్నిటిని వత్సంత గూఢముగ నాతడుంచుచుండుటచే నీకష్టము మరింత హెచ్చినది. గ్రంథమును చూచియు, చనువులకడిగియు, వీలై వంతెనకు సంఘమువారు గ్రహించిరి. ఈ సంగతుల నందకంబెనధికముగ నెరిగిన ఫిట్టిగ రెల్లు ప్రభువు గూడ న్యుతిమందుట మిక్కిలి శంతాపకరము కాన చనిపోయినవారికిని బ్రతికియున్న వారికిని గూడ నన్యాయము కలుగకుండుటకు కిచనరు ప్రభువు చేసిన పనులను పూర్తిగ సంఘము వారు వివరించిరి. డాక్టర్ నెల్లు సుగ్రామ! పారంభమున కిచనరు ప్రభువు ప్రధానస్థానమునం దుండెను. అలోచన సంఘములకు వాతనియిట్లు మేపూర్తిగా చెల్లుబడి యగుచుండెను. ఆయన చెప్పినవానికి వ్యతిరేకముగ చెప్పట కైన నెవరికీని సాహసము చాలవలెండెను. ఆయనయందధికి గౌరవమునను ఆయన పనులనుం దత్యధికమగు సామభూతి కలవను ఆయన సామర్థ్యముం దత్యధిక విశ్వాసమువలనను అతని పూర్వముల ధేన్యులను గొప్ప వ్యక్తమువలనను విశ్వవాదముగ వాతని యాజ్ఞ సుగ్రీవాజ్ఞ వలె చెల్లిపోయెనని చర్చలుగారు నుడివెరి. దీనినిగూర్చి అస్పృశ్యులు గారు త్వరలో చర్చింపబోరి.

మెసపొటేమియా సంఘము

లండను మార్చి 8:- ఈ సంఘము వారింకను రిపోర్టు వ్రాయలేదు. దానిని చూచిన గారు పూర్తిగ ప్రకటింప వీలగుచో లేదో చెప్పజాలనని బోంబాయి గారు నుడివెరి

జాతీయ స్వచ్ఛంద సేన

లండను మార్చి 9:- స్వచ్ఛంద విధానమును ఈ నెల 31-వ తేదీతో ముగింపక అరధి పెట్టుకుండ చేర్చుకొనుచుండురు. నిర్బంధమున కడపటి సాధనముగా నుపయోగింతురని తెలుపబడినది.

ప్రభుత్వమువారు నౌకలను ఎళపరుచుకొనుట.

లండను మార్చి 7:- ఇండియా సింహళము, బర్మా ప్రావిన్సులు, చీనా, జపాను, పారసీకము దేశముల వ్యాపారమును గూడ నీ పరిశీలనము క్రిందకే తెచ్చుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. 1 పారసీకము కరాచీ, బొంబాయి, 2 కలకత్తా కొలంబొ, బర్మా రి చీనా, జపాను ఇట్లు మూడు సంఘములుగ పరిశీలకుల నేర్పరుచుదురు. ఇంగ్లాండు వ్యాపారమునకు గూడ ప్రత్యేక పరిశీలకసంఘ ముండదగునని టైముస్ పత్రిక వ్రాసినది.

అంతర్గమి విధ్వంసనమునకు నైజాముగారి విరాళము

లండను మార్చి 9:- అంతర్గమి సంహారమునకు హైదరాబాదు నైజాముగారు లక్ష పానుల సొసంగ దొరతనము వారు స్వీకరించినది వార్తా సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

హిందూ దేశపు సరిహద్దులందు తొందరలు

లండను మార్చి 9:- హిందూ దేశమువారు చాల తొందరలకు వాలెనను శక్తితో పనిచేయుచున్నారు. యుద్ధారంభమున మొదటి 18 నెలలలోను సరిహద్దులందు 7 పిటూరీలు జరిగినవి. వీనికి జర్మనులు కారకులు యుద్ధములేకున్న వీని వివరము లన్నిటిని మన ముందరమును వినియుండుము. విష్ణవ

కాయల నడండుటకు జాన పదులును కృషివలులును ప్రభుత్వోద్యోగులకు తోడ్పడినను వానికింట్ల భారతీయుల గాజభక్తికి బలవదాధార మింకొకటి బనిలేదని నార్వీబిలో గాతీయ సేనా సమావేశమున ఆస్తిను ఛంబల్లేసుగారు నుడివెరి.

కన్నాటు ప్రభి కనారోగ్యము

లండను మార్చి 10:- ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీని ప్రభిగారికి ఇన్ఫ్లుయెన్జా జ్వరము వచ్చినది. 26-వ తేదీని పొంగు కనబడినది. ప్రస్తుత స్థితి చాల భయము కలిగించు చున్నది.

ప్రధానమంత్రిగారికి విషము పెట్టుటకు యత్నించుట

లండను, మార్చి 10:- కొందరు ద్రోహులు లాయకు జార్జి గారికి విషము పెట్టు యత్నించిరిని తేబడినకేసు విచారణ నేటితో పూర్తిమైనది. వీల్డనునతికి 10 సంవత్సరములను అల్పము మానునకు 7 ఏండ్లను, విన్సీమానునకు 5 ఏండ్లను, కారాగృహవాస కేసు విధింపబడినది. హేరియటు వీల్డనును విడుదల చేసిరి.

హిందూ దేశపు ఉన్ని

లండను మార్చి 9:- దొరతనమువారి పరిశీలనము లిక మూలులో నేర్పరున నిశ్చయించిరి. రెవెన్యూ క్లర్కు గారి నిందులకు విభాజకునిగ నియమించిరి. మూల్య నిర్ధారకులు మూల్యమును నిర్ధారణచేయుగ నే విభాజకుడు ఉన్ని రేలుముసాటు లేకుండ నే పంచించుచును.

ఫ్రాన్సు

జర్మనుల హలాచరము

లండను మార్చి 7:- బెహము వెనుక భాగమున మంటలు కనబడుచున్నవి. శత్రువులు సానుగ్రులను నాశనము చేయుచున్నారనియు, గ్రామములను తగులబెట్టుచున్నారనియు తోచుచున్నది. ప్రజలనులేకగొట్టుచున్నార. విరాముతుండ పనిచేయుచున్నారు. ఇవన్నియు నునల మోసపుచ్చుటకై ననుకావచ్చును. జర్మను వైనికులకు అధికాయల సంకల్పమేమియును తెలియను. ఉత్తరమునను తూర్పునను పట్టుబడిన వైనికులు వింత నొందిరి. స్థానమును వదలిన 30 మైళ్లు రంగము సంకుచిత మగును. వారు వివిగుట్టు వెన్నుబాగు భూయలను వదలుదురని తలప వీలులేదు గాన వారు ఆరామును వాటిపోరు శలవకమ్మును అని విలేఖనకు వ్రాసెను.

పరాసువారి విజయము

లండను, మార్చి 10:- మొన్న బట్టిడి మెస్సీలు మొయి సన్నుడీ హంపెనులకు చుట్ట పంచు గురియుచున్నను 1500 మీటరుల రంగమున 6.8 వందల మీటరుల వెడల్పున మేము స్థానములను వశపరుచుకొంటిమి. పశ్చిమమున శత్రువులు తలపడి చాల నష్టపడి యోడిరి. 133 గురు వైనికులను 3 గురు దోస్త గులను పట్టుకొంటిమి. వార్త వ కోరు అశవిలో కందకములను ద్రవ్యుకొనజాలక పోయిరి. గోయికి దిగువ చాలవోట్ల వారి కందకములను ధ్వంసము చేసితిమి. నిన్న మేము పట్టుకొనిన స్థలములయొద్ద శత్రువులు మూడు సార్లు తీవ్రముగ తలపడిరి. అన్నిచోట్లను వారు చాలవలదిని గోల్పోయి వెనుకకుపోయిరి. నేడు మరల ముందునకు పోయి చాల స్థానములను 170 మందిని పట్టుకొంటిమిని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువారు రిపాంటుకు దిగునను తలపడి 185 గుట్టు వద్దను హంపెనులోను కందకముల నాక్రమించిరి. కందకములను మరల మేము వశపరుచుకొంటిమి గాని పరిసరభూమి పరాసువారి వశమే యయ్యెనని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

హంపెనులో గాతీయంతియు తీవ్రమగు పోరు జరిగినది. జర్మనులు చాలసార్లు తలపడి యోడిరి. అని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

ముఖ్యమగు గ్రామము బ్రిటిషువారి వశమగుట

లండను, మార్చి 10:- ఆల్లెసు గ్రామమును సమీప స్థానములను మేము వశపరుచుకొంటిమి. మేము మూడు మైళ్ల రంగమున ముందుకుపోయి చాలవలదిని పట్టుకొంటిమి. ఇంక వరకు 100 మంది రెక్కకు వచ్చి. 4 కందకపు ఫిరంగులను 15 మరఫిరంగులను గూడ పట్టుకొంటిమి. నిన్నును విమానముద్ధమధికముగ జరిగినదని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

కాలమానము

లండను, మార్చి 8:- తూర్పుగారి వీచి నెల ఎండుచున్నది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

అందఱు, మార్చి 11:- మంజులలో కిరణములు కాల్పు

రుస్యా

శత్రువులు గుట్టలను నశిపరుచుకొనుట

అందఱు, మార్చి 10:- మిటో ప్రాంతమున మేము

ఇటలీ

ఇటలీ వారి ప్రకటనము.

అందఱు, మార్చి 10:- కాప్టాన్ విజ్ఞాన పదమట

బాల్కన్

మెసిడోనియా రంగము

అందఱు, మార్చి 7:- సేర్బియాని యొద్దజర్మనులకును

టర్కీ

బ్రిటిషువారు బాగ్దాదును చేరుచుగతు.

అందఱు, మార్చి 8:- బ్రిటిషు సేన లత్కియమున

అమెరికా

అమెరికానౌకలలో ఫిరంగుల కనుచ్చుట

వాషింగ్టను, మార్చి 9:- వాటిన్యూకాకలయందు

వాషింగ్టను, మార్చి 10:- ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులు

నెసిడోటు విల్లును గారికి అన్యధాగ నున్నది.

కూర్కాబాలో శత్రువులు తలపడకుండ 400 మంది

మెక్సికో

మెక్సికో నగరమునకును తెల్లను నగరమునకును ఎకా

యాకోబేలు కాక

ఈ నౌకలలోని అమెరికావారిని తిక్కిన తటస్థులను జర్మ

ఫిలి

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము.

తీగలను చేయుటకును, గ్లాసు మున్నగువానిని కోయు

ప్రమాదముల యొద్దనుండు నగలు మున్నగునవి ఈ

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

అధికవిషయపు చిహ్నము.

ప్రభుత్వమువారి విద్యార్థివయస్య వివరము

పట్టుకురిశెను

సంవత్సరమున లెక్కాయగారి పరిశోధనల వలన విశేష

సంవత్సరమున జేరిన గూరు విశేష ప్రయత్నములు సలిపి

నోటీసు.

(717)

ఇందువల్ల సమస్తమును వారికి తెలియవలయు

1917 న సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7-వ తారీఖున

ముక్కు గొట్టములు.

సవరంబుగాను అవరంజిలో చేయుచు పుష్కరాం

శారదాంబ
ఇది శ్రీకృష్ణబోధియను నాటకము
సంఘముగొవారి సంస్కారమునకు మార్గ మిందు
—పబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును.
కల 0-4-0 నోటీసు చేయ.
అంధప్రతికా కార్యాలయము,
7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

వత్త చూరము

దబ్బి 1-కి నెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0

వనవిచారణ

కొల్లిపరయందు ప్రారంభము

(మా స్వకీయ విలేజును యొద్దనుండి)

కొల్లిపర మార్చి 10. - వనవిచారణ నేడు కొల్లిపరయందు సోమవారము 2-30 నిమిషములకు ప్రారంభమైనది. కొల్లిపరవాడకు పడమర మైలుల దూరమునందు కలదు.

కొల్లిపరవల్ల భావించి, చివరకు మొదలుగాగల గ్రామముల నుంచి లక్షలు వారిబాధలనుగూర్చి సభ్యులకు కొనుట వచ్చిరి.

మొదట కేవల తహశీలుదారు వెట్టిగొట్టి నాశ్వరం గారిని విచారించిరి. వారు తమసాక్ష్యముం దిట్లు తెలియజేసిరి. కేవల తహశీలుదారుని గ్రామములందు 14 గ్రామములు వందలకు ముగిసినవి. వందలకు మించిన నేను ఆ గ్రామములను చూచుట వై వెట్టితిని. అప్పుడు వందలను 2, 3 అడుగులలో నుంచునున్నదముయ్యముగనుండినపుడు నెనెక్కడకు వెళ్లెదను వందలకు లేకపోయిన వత్తుమున పంట బాగుగ పండియుండును. వందలకు 111 యెకరముల భూమిలో నేపంటకు పండ లేదు. వందలకు పూర్వము పట్టి భాగ్యము పడునని అనుకొని 4 పొలములో వందలకు పండవలసిన పంటము, ఏగుము, సలక కంబె నెక్కడ పండలేదు. వందలకు భూములు కృష్ణపాదమునకు పనికిరాకుండా పోలేదు. వందల తహశీలుదారుని పొలములో తిరిగి వెళ్లు నేయలేదు.

వల్లభాపురము కాపురపులగు నంగా వామిరెడ్డిగారిని విచారించిగా కృష్ణానది నీరువచ్చినకొలది శ్రద్ధతో కట్టుకాపాడుచుండును. వీరి గ్రామము చెప్పిరి. పూర్తి గవన: కచ్చిరవల్ల కట్టుకాపాడు, మూరెను లోతున నీరు ఉండును. తుమ్మచెట్ల శ్రద్ధగట్ట చీలులు పుట్టును. ఎలుకలూ కన్నములు చేయును. అందువలన గట్టుకు కన్నములు పడి, నీరు పోగు. ఇందువలన గట్టుకు ప్రమాదము సంభవించును. నీరు పోగుట కారణించగనే వచ్చు, అటు అలమునేసి విసిరి వీరిని క్షోభింపగా వచ్చుచు వచ్చుచు. 1912 లో గ్రామము వద్ద గండి పడినది. బందోబస్తు తక్కువవలన గండిపడినది. వందలకు తహశీలుదారు 2000 లు ఖర్చు వెట్టి నేయబడిన కొద్ది వచ్చుచు పోయినది.

చివరకు కాపురపుల కుప్పా కంకి శాస్త్రి గారిని తిరువాత విచారించిరి. వారు తమ సాక్ష్యమునదిట్లు చెప్పిరి. మా గ్రామములో మూడు రోజులకు వందలను చూచి లోతున నీరువచ్చుచుండును. వెట్టివైలన్నియ నవ్వవైలంబయి నది. కచ్చిరవల్ల నాలుగవంతు. గూడా పండలేదు. 50, 60 ఇండ్లు గూలిపోయినవి. ఒక్కొక్క ఇండ్లికి 25 లేక 30 లు ముమ్మతునకు కావలసి వచ్చెను.

పుయ్యూరు గాపురెడ్డిగారిని చివరకువారిని విచారించిరి. వారు తమ సాక్ష్యమునదిట్లు చెప్పిరి. మందలకు అక్కడ గండిపడునని చెప్పిరి. నీరు కట్టుమీద ఎక్కడిను పొరలినట్లు వారు చెప్పలేదు. వారు పొలములో మారు బెజవాడవారు చాల సాహాయ్యము చేసిరి. పడిపోయిన వెట్టి ఇల్లును మరమ్మతు చేయుటకు ముందుపాటుగా కావలయును. కొద్దికు "స్టోపు" లను ముందుకువలన, తెనాలి కేవలైలులోను వలనను మును ముందుకువలన ఎక్కువ నష్టము సంభవ మగుచున్నది.

నోర వెంకటేశ్వరుగారు వీరు స్వాగతములు పీరిసాక్ష్యమునందీరంగతులకలపు. నేను బెజవాడలోని వందల బాధకుల విచారణసభమువారి పక్షమున వందలలో అనేక గ్రామములకు వెట్టి సాహాయ్యము చేసియుంటిని రెల్లును వదిలి కేవలముగ నెంచుటలక లంకలుపెరిగి కొద్దిగ నీరువచ్చినను అన్ని కట్టి ఎత్తుకు పోయిచున్నదనియు అందుచే గండుపడుచున్నవని గ్రామస్థులు మొత్తమునున్నారు. నేనుకూడ వట్టి గురుచున్నాను.

ఎల్లసాగ వచ్చితియు, నది ఎంతవాయుగ నున్నదియు తెలుపబడి. వ దట్టువారి వద్ద నున్నది. ఆలెక్కలను బట్టి వందలకువచ్చుచు వెట్టి కారణము నరెట్టువారి కాదని తెలుపనియు దీనిగాను ప్రస్తావించి అట్లుగా బాగు నేయున్నది. వందలకువచ్చుచు ఎక్కడ వందల కేవలముగనున్నదని వందలవారు వందలకువచ్చుచు గారు లట్లుకాగారికి జబు వ్రాసిరి. ఎక్కడనుండి 18 అంగులములకుంటు ఎక్కువగ వందలను తిరిగి వారు నానానాది. అది నేను వందల ప్రజలకు వెట్టి చూచుట వందలకువచ్చు వెట్టివందల కేవలములోనున నీరు కలదు. వెంకటేశ్వరుగారు జవాబునిచ్చిరి.

కొల్లిపరలో వందల విచారణ జరుగుచున్నది.

నిన్న ప్రాతఃకాలమునందు, సభ్యులు ప్రాతూరియొద్ద పడిన గండిని పరీక్షించి ముగ్ధురయొద్ద సాక్ష్యమునుచూచుకొనిరి. ప్రధానసాక్షి మక్కముల కోటయ్యగారు వారు ప్రాతూరు మనేగారి జనకులు. వారు గండిపడిన దినమునందు పదిగంటల వరకు గండివర్షమండెడిది. ఒకప్పుడు వేంకటాద్రినాయకు గండి యొద్దకు 12 గంటలకు వచ్చెను. ఏటిగట్టు తిలకరకు నీరువచ్చి యుండెను. అంతకు పూర్వమే గట్టు దిగిపోయి యుండెను. గట్టుకు మరమ్మత్తుచేసినట్లు కనబడినది. రెండవమైలు మొదలు 3-వ మైలు 6-వ భాగము వరకును, గట్టు ఇనుకనేల యగుటవలన నీరు చెరువైయుండెను. ప్రతిసంవత్సరమును ఇట్లే గట్టు చెరువైయుండెను. గట్టు వెనుకభాగమునందొక గుంట కలదు. 1914-వ సంవత్సరపు గండికి పూర్వముగుంట కలదు. ఆ గుంటవలన గట్టుకు గండిపడినది. గుంటలు వెట్టి నుట్టి ప్రవృత్తి గట్టుమీద పోసిరి.

తిరువాత విచారించిన సాక్షి వేరు వీరారెడ్డిగారు. పంటలకు కలిగిన నష్టము గురించి సాక్షి తెలియజేసెను.

7-వ తేదిని బెజవాడయందు, తహశీలుదారు, నారాయణ ప్రసాదుగారిని, గుంటూరుడిపూజీకల్వెరు, హబిబుల్లా ఖాను సాహెబుగారిని విచారించిరి.

పంటకెంత నష్టము కలిగినది. వందలకుంతకాల ముండెను. మున్నగు విషయములను గురించి శ్రద్ధించగ ప్రధాన సాక్షి సమాధానము చెప్పెను.

డిప్యూటీ కల్వెరు గారి సాక్ష్యమునందలి ముఖ్య విషయములను, శ్రద్ధ వచావారిచుచున్నాను.

1914 వ సంవత్సరమునందు యేటిగట్టునకు ప్రాతూరు గ్రామమునకును గండికిని మధ్యకు కొన్ని ఎలక కన్నములుండెను. వానిని నేను కప్పించితిని. ఒకచోట నీరు వచ్చుచుండెను. అంగుతిని డి. పి. దట్టియవారికి తెలుపగ వారు వానిని బాగు చేయించిరి. ప్రాతూరు గ్రామముయొద్ద గండి దిగిసిట్లు కనబడెను. ప్రాతూరుయొద్ద ఒక స్థలమందు గట్టు నుండి నీరు చెరువైయుండెను. గండి రాత్రివేళ పడినది. మరునాటి యదయమునందు నే నెక్కడకు వెళ్లి చూచి యుంటిని. అప్పు డెవరో యొక ఒకప్పుడు గండియొద్ద యిండియా రిజిస్ట్రార్ లెట్టుకు డోగ్రాగార్లు వచ్చియుండిరి. కాలివాండ్లు నదికి వనిచేయుట లేదని డోగ్రాగారు నాతో చెప్పిరి. గండి కచ్చిరవల్లను నే నెక్కడ నుంటిని.

ప్ర.—తహశీలుదారును ఎట్టిగట్టు తెగకుండ యుండెడి, యసాదుమును చెప్పగలరా.

జ.—ముఖ్యముగ ప్రాతూరుయొద్దను, దానికి కొంత దిగువకును, యేటిగట్టునకు, ప్రక్కలను, రాత్రితో తప్పుగోడలను కట్టించగలయును.

ప్ర.—గండిపడిన పేతువుచే నిట్లు చేయవలసియుండునా? ఏదైన అపాయకావధిమున తొలగించవలయుననియా?

జ.—ప్రవాహవేగము వచ్చి గండిపడిన స్థలమునకు తిన్నగ తగులునని నా యుద్దేశము. గట్టు సరిగ లేదని చాలమంది గ్రామస్థులు కూడ మొత్తుకొనిరి. ప్రవాహపు నోటి యందుండుటవలన ఎప్పుడైనను గట్టుకొట్టుకొని పోవచ్చును.

అంతటితో బెజవాడయందు విచారణ సమాప్తయెష్యును.

మదనపల్లి డివిజన్ సంఘము

చతుర్థసమావేశము.

(మా స్వకీయ విలేజును యొద్దనుండి)

మదనపల్లి మార్చి 11. - మా డివిజన్ సంఘము వారి నాలుగవ సాంవత్సరిక సభ నిన్న మదనపల్లిలో శ్రీయత కొవత్తాజు వేంకట లక్ష్మణరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీకృష్ణ విద్యాలయములో గూడినది. సభా మందిరము చక్కగ నలంకరింపబడి యుండెను. శ్రేణి బాంధవులగు గోఖలే మహతా, కేంద్రనాథ్, ఆనీబెసంటు మొదలగు హైందవ నాయకుల పటములు గోడలకు అమర్చబడి యుండెను. సుమారు 2-30 (మధ్యాహ్నము) ఘంటలకు శ్రీయత ఆర్. గిరిరావుగారి యింటియొద్దనుండి మదనపల్లి కాలేజి స్కూల్ (అనగా బాల నేకసంఘము)తో మేళతాళ వాద్యములతో సభాభ్యుత్సాహ భవనమునకు వెళ్ళి అచటనుండి వరల శ్రీకృష్ణ విద్యాలయమునకు సభాభ్యుత్సాహము పిలుచుకొని వచ్చిరి. సభా భవనములో అనేక మంది యుద్వీగస్థులు, చైతులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు వచ్చియుండిరి. భవనము నిండి యుండెను. సభ డివిజన్ సంఘమువారి ప్రెసిడెంటు నెవరి

పట్టాభి రామరావుగారు సభ్యులకు స్వాగత మొసంగిరి. తరువాత ఆర్. కేవగిరి రావుగారు శ్రీయత లక్ష్మణ రావుగారిని అగ్రాసనాధిపతిగా నుండుటకు యుద్దేశించిరి. దానిని వక్రీలు కృష్ణయ్యగారును షేక్ హుస్సేన్ సాహెబుగారును ఆమోదించి తోడ్పడినందునైన పంతులుగారు అగ్రాసనమునుసభ్యులు చేయుమండ కరతాళ భవనముతో స్వీకరించి తమ యుపన్యాసమును జదివిరి.

తిరువాత ప్రశంసించ వలసిన కార్యములను నిర్ణయించుటకు ఒక యుపసభ నేర్పరుపబడి చురునాకు 12 గంటలకు సభా కార్యములు ప్రారంభించునట్లు తీర్మానింప బడెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్

(725) నోటీసు.

20-3-1917 వ తేది మంగళవారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషను భవనమునందు మదరాసు కార్పొరేషను జనరలు మీటింగు జరుగును.

అప్పు డిదిగున విషయములు చర్చింపబడును.

1. కార్పొరేషనువారి యాల్ చనకని గుర్తింపబడిన 9-3-1917 వ తేది గల స్టాండింగు కమిటీవారి ప్రాసీడింగులోని విషయములు, ఆగ్రాచన కని నిలిపియుంచబడిన 2-2-1917 వ తేది గల స్టాండింగు కమిటీవారి ప్రాసీడింగులోని 6-వ నంబరు విషయము.

2. జె. డబ్లియు. క్రుమా గారినలన నోటీసియ్యబడిన యీదిగునతీర్మానము.

“రోడ్లకు కావలసినకంకర కావలసినంతయు, సరసముయిన కిమ్మతునకును, దొరికకుండుటవలన నగరములోని రోడ్లను మంచితీయిం దుండుటకు కలుగుచున్న తె పులేని కష్టములవలన వల్లకంకర సప్లయకిగాను కొత్తలొడ్ల అవసరాల మనుకొనునెడల ప్రస్తుతముగోగాని ముందుకుగాని కావలసినరోడ్లకంకర సప్లయ విషయమును గూర్చి యావత్తు విషయమును, ఆగ్రాచించుటకు అధికారరీత్యా సభ్యులగు ప్రెసిడెంటు, ఇంజనీరులును మరె అయినగురు ఇంజనీరుల సైన్వల్ కమిటీ నొకదానిని నియమించవలెనని నిశ్చయించుట. తరువాత ఏసందర్భములో నయిన కార్పొరేషను వారే స్వయముగ కావలసిన కంకరనిమిత్తము, క్వారీనిపెట్టి పనిచేయుటకయి, అట్టి పనిని నడపుటకును సొమ్ము పెట్టుబడి పెట్టుటకును, తగిన యేర్పాటులను చేయుటకును అటువంటి కమిటీ నియమింపబడవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్ } జె. సి. మొలోని }
జనరల్ డిపార్టుమెంటు }
10 మార్చి 1917. } ప్రెసిడెంటు.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[723] మదనపల్లి గా, బెనారస్ సిటి.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రముయిన మంచి వస్తువులు వీరు బహు చవుకగ సప్లయచేతురు ఒకసారి ఆగ్రు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

అగరువత్తులు 100-కి రూ 1-0-0.

ఒక్కొక్క డిమనడ్తియు రెండుగుంటల సేపు కాలును. దీని సువాసన 2 క్రోసులమారము వ్యాపించి మనోల్లాసము కలిగించును. అంబర్, జవ్వబి, కస్తూరి, యేరక మైన 100-కి రూ. 1

ది ఆంగ్లో యిండియన్ ప్రెడిగం కంపెనీ,

724 చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటి.

నిమిల్లు ఎక్కడైనా విరిగిపోయిననా! మద్రాసు, రాయపురముపోస్త, బేసెన్ ఫౌండ్రీ, సి. గోపాల నాయకర్ అండుసన్ను వారు చాల త్వరితముగ శ్రేష్ఠముగా వాగుజేయుదురు. 557

THE GREAT WAR.

Home Rule for Ireland: An Angry Debate.

Premier Accused of Breach of Faith.

Cotton Import Duties: Lancashire Members Causing Trouble.

MR. CHAMBERLAIN'S WEIGHTY WORDS.

PRESIDENT WILSON PREPARED TO ARM MERCHANTMEN.

(Reuter's Agency.)

GREAT BRITAIN.

New Indian Cotton Duty.

To be Discussed in Parliament.

LONDON, March 10.

In the House of Commons, Mr. Needham asked:—"Will the new Indian import duty be imposed on cotton goods imported under the existing contracts made on the basis of the old duty?"

Mr. Chamberlain pointed out that, under the Indian Tariffs Act, the exporter who had undertaken to deliver goods, duty paid, could add the additional duty to the price.

In reply to Mr. Taylor, Mr. Chamberlain said:—He thought there should be a discussion on the cotton duty, and opportunity for it would be furnished by a resolution authorizing the grant from India towards war expenses.

Subsequently, Mr. Bonar Law intimated that the discussion would probably take place on the 14th or 15th March.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law to-day announced that the discussion on the Indian import duties would take place on the 14th March on a resolution authorizing the grant from India.

The Late Government's Declarations.

In the House of Commons, Mr. Runciman suggested that the decision of the Imperial Government to allow the increase of Indian import duties on cotton goods was not in accord with the spirit of the declaration of the late Government in 1916.

Mr. Chamberlain replied that the late Government, while declining to sanction an increase in duties, had reserved the matter for further consideration in connection with the Fiscal Policy of the Empire and the share, Military and Financial, taken by India in the struggle which it was then thought would not be fixed until after the war. It seemed to him, therefore, that, as the share of India was now determined without awaiting the close of the war, the decision to sanction the proposals now, accorded with the spirit of the late Government's decision. He could not believe that the late Cabinet, who were well aware of the strength of Indian feeling on the subject and must have known the expectations to which such a declaration would give rise, would have authorized it, if it was not intended favourably to consider Indian demands at the proper time.

Mr. Runciman said that the answer had not satisfied him. Two points had been put to the Government of India last year; namely, that the revival of old controversies in war time might prejudice the ultimate settlement, and that the larger issues of the fiscal relationship of all parts of the Empire should be considered.

Mr. Chamberlain replied that the declarations of the late Government had been taken into account when the decision was reached. He emphasised that rash handling of the question might have the most serious effect upon public opinion in India. (Cheers and cries of dissent). He hoped that all parties inside and outside the House would realise our responsibilities in the matter.

Premier's Offer to Ireland.

No Compulsion of Ulster.

LONDON, March 10.

In his statement in the House of Commons Mr. Lloyd-George said:—"No party would support the demand that Ulster should be forced into a settlement. His offer of self-government to parts of Ireland would take immediate effect. He was not in the least afraid of submitting his proposals to any unbiased friend of Ireland in the Empire. He moved the following amendment:—"This House would welcome any settlement, which would produce a better understanding between Ireland and the rest of the United Kingdom, but considers it impossible to impose by force on any section of Ireland a form of government which has no their consent."

Discussion on the Offer.

In his speech in the Irish debate in the House of Commons, Mr. Asquith discussed conceivable expedients for a settlement. He did not think that a renewal of negotiations between parties was likely to be successful and the only practical alternative was to invoke intervention of some outside impartial authority. It would be essential that such authority should act most promptly and that its decision should be subject to the final approval of Parliament. Mr. Lloyd-George interjected asking whether such a body would enquire and report to Government or whether it would have statutory powers. Mr. Asquith replied "No." He would make its decision subject to the approval of Parliament which would be the final authority.

Mr. Redmond, following Mr. Asquith, asked why Mr. Lloyd-George did not appeal to Sir Edward Carson to make a sacrifice and agree to a proposal acceptable to the whole of Ireland.

The Labour member, Mr. Wardle, regretted that Mr. Lloyd-George had moved his amendment. The House should not be asked the unfair question as to whether it was prepared to force Ulster in actual circumstances.

Mr. Lloyd-George replying said he had suggested two methods of dealing with the details of the Government's proposal either by a conference of Irishmen or by the establishment of a Commission. The latter was practically identical with Mr. Asquith's proposal, but it was impossible to introduce a controversial Bill on such a basis in the middle of a great war.

No Resumption of Discussion.

In the House of Commons, this afternoon, Mr. Bonar Law said he saw no advantage in resuming yesterday's discussion.

Nationalists Angry

Premier Accused of Breach of Faith.

LONDON, March 11.

Nationalists frequently interrupted and questioned the Premier during his speech. Mr. Dillon angrily asserted "You are turning your back on Home Rule." When the Premier was dealing with the Polish parallel, Mr. Dillon interrupted—"What will you say to Sinn Féiners?"

Mr. Lloyd George replied, "I will say to them, you can have Home Rule for the asking; but we will not put under your heel people who do not want your rule."

The Nationalists have issued a manifesto declaring that they can never assent to the Premier's principle regarding Ulster. The manifesto accuses the Premier of a breach of faith.

Copies of the Nationalist Manifesto are being sent to President Wilson and to the Premiers of the Dominions.

Press Comments.

The "Daily Telegraph" and the "Daily News" alone comment on the Irish debate. Both emphasise the Imperial aspect of the question.

The "Daily Telegraph" says:—Until it is known whether the statesmen of the Dominions will accept the responsibility, it is useless further to explore Mr. Asquith's suggestion.

The "Daily News" says:—Resolute military government is now starkly impossible as a solution. The Dominions will not permit it. The problem of Home Rule must be in the forefront of post-war Imperial organisation.

Failure of Expedition Explained.

Lord Kitchener's Aims and Opinions.

LONDON, March 10.

The Dardanelles Report remarks that the death of Lord Kitchener made it impossible to state his opinions and aims with the same confidence as in the case of living witnesses. The difficulty was enhanced owing to Lord Kitchener's insistence upon the strictest secrecy with respect to all matters connected with military operations. Everything possible, however, was done to ascertain his views and intentions by examining records and enquiring of his close associates. The Report regrets particularly in this connection that Colonel Fitzgerald, who probably was better acquainted with Lord Kitchener's opinions than anyone else, shared Lord Kitchener's fate. The necessity for doing justice to the living as well as the dead impelled the Commission to reveal completely Lord Kitchener's action in connection with the Dardanelles.

Mr Churchill on Lord Kitchener

The report emphasises that when the attack on the Dardanelles was being considered Lord Kitchener occupied a unique position. The Report quotes in this connection a passage from the evidence of Mr. Churchill, saying that Lord Kitchener absolutely dominated our counsels. His decisions were invariably accepted as final and scarcely anyone even ventured to argue with him. Respect for the man, sympathy for him in his immense labours, confidence in his professional judgment and belief that he had plans deeper and wider than any we could see silenced misgiving and disputes.

Mr. Asquith Seeks Discussion.

Mr. Asquith has given notice that he will ask for an early opportunity for the discussion of the Dardanelles Report, and also for the publication of the evidence on which the Report purports to be founded.

TELEGRAMS.

The Mesopotamia Commission.

Report Not Written.

LONDON, March 11.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law stated that the report of the Mesopotamia Commission had not yet been written. He declined to promise before receiving it that it would be published in its entirety.

National Civilian Service.

Compulsion the Last Resort.

LONDON, March 11.

It is now stated that volunteering for National Service will not end on March 31st but will be continued indefinitely. Compulsion will only be applied as a last resort.

Government Control of Shipping.

Schemes of Arrangement Discussed.

LONDON, March 11.

The "Times" states that arrangements are being considered for extending the shipping requisitioning scheme to India Ceylon, Burma, Straits, China, Japan, and the Persian Gulf. The "Times" adds that as regards outward services it would seem that business could be efficiently controlled by three main committees representing:—

- (1) The Persian Gulf, Karachi, and Bombay.
- (2) Calcutta, Colombo, and Burma.
- (3) The Far East.

It would probably also be desirable to form Committee of Management in respect of home war loading.

Anti-Submarine Campaign.

Nizam's Liberal Gift.

LONDON, March 10.

The Press Bureau announces that the Government has accepted the gift by the Nizam of Hyderabad of one hundred thousand sterling towards the anti-submarine campaign.

Duchess of Connaught Ill.

Condition Disquieting.

LONDON, March 10.

The Duchess of Connaught was attacked by influenza on February 13th. Measles developed on February 26th accompanied by bronchial pneumonia. The condition of the Duchess is disquieting.

Plot to Poison Premier.

Sentences on Conspirators.

LONDON, March 10.

The trial came to an end and at the Old Bailey today of the alleged conspirators against the life of Mr. Lloyd George. Mrs. Wheelton was sentenced to ten years imprisonment; Alfred Mason to seven years, and Winnie Mason to five years. Harriet Wheelton was found "not guilty."

East India Wool.

Scheme of Government Control.

LONDON, March 12.

A Government control of East India wool scheme is about to be applied in Liverpool where wool after being graded by the Committee of valuers, appointed by the Trade on the basis of value agreed between the Army Contracts Department and the Government of India will be distributed without the ordinary procedure of public auction. Mr. Rex Buckley of Liverpool has been appointed Distribution Officers under the Director of Army Contracts.

Warlike Eruptions on Indian Frontier.

Mr. Chamberlain's Disclosure.

LONDON, March 12.

Mr. Austen Chamberlain, speaking at a National Service meeting at Norwich, paid a tribute to India's efforts, in the face of great difficulties. He mentioned that seven times in the first eighteen months of the War there were warlike eruptions on the Frontier, of which everyone would have known in ordinary times, to say nothing of the fact that the Germans attempted to stir up revolution. There could be no better testimony to British Rule in India than the fact that the peasantry and villagers assisted to hunt down agitators.

The Silver Market.

LONDON, March 11.

Messrs. Montagu's report says:—The market has been exceptionally quiet. Supplies from America are again scanty and business is small. The demand was more general, including some Indian bear covering.

Lord French's Sister Killed.

LONDON, March 11.

SALONIKA. — Mrs. Harley, sister of Lord French, has been killed by a shell while in charge of a motor ambulance.

AMERICA.

To be Armed Immediately.

President's Decision.

LONDON, March 11.

WASHINGTON. — President Wilson has convoked an extra session of the Congress for April 16th to receive such communications as may be made by the executive. It is understood that a number of American merchantmen which sail in the submarine zones will immediately be armed by the Government. Their names will not be published. President Wilson will convene Congress to confirm his arming of merchantmen.

TELEGRAMS.

Allied Warships and United States Waters.

LONDON, March 12.
WASHINGTON.—The Acting President of Senate to-day introduced a Bill in which, it is enacted that the United States ports shall be open to Allied Warships conveying merchantmen against submarines and that such warships shall be enabled to patrol the United States waters against German raiders. The introducer was unwilling to say if he had the support of Government but he understood that it might be acceptable to it.

American Precautions in Cuba.

LONDON, March 11.
NEW YORK.—Four hundred American marines have been landed at Santiago de Cuba as a precaution against a rebel attack.

Mexico and Germany.

Reported in Direct Communication.

LONDON, March 11.
The Government has been semi-officially advised that Mexico City is in direct wireless communication with Germany. An investigation has been ordered.

"Yarrowdale" Neutrals Released.

LONDON, March 11.
AMSTERDAM.—The neutrals who were taken from the "Yarrowdale," including Americans, have been released.

Arming of U. S. Merchantmen
President's Power.

LONDON, March 10.
WASHINGTON.—Mr. Lansing, Secretary of State, and Mr. Gregory, Attorney-General, have both advised President Wilson that he has full authority to arm merchantmen immediately, but as the Senate has revised its rules in order to prevent filibustering, it is believed that President Wilson will immediately call an extra session of the Congress to consider the matter.

Senate Rules Modified.

WASHINGTON.—The Senate by 76 votes to three has passed an amendment of rules giving two thirds of the members power to close a debate.

ITALY.

Austro-German Intentions.

Italian General Predicts Double Offensive.

ALLAHABAD, March 11.
LONDON, March 10th.—General Persi in a review of the military situation in the "Tribuna" expresses the conviction that the Germans are preparing a great offensive on the western front coincide with an Austrian move against Italy. He points out, however, that the Germans have concentrated 600,000 men for the last year at Verdun and the offensive of the Austrians brought 400,000 to Trentino. Far larger forces will be required for the contemplated new offensives and he doubts the enemies' ability to concentrate them in time since the preparations of the "entente" powers are much more advanced.

Prussian Guards Defeated.

LAHORE, March 11.
LONDON, March 11th.—The "Morning Post's" Rome correspondent says that a meeting of Italians with the Prussian Guard on the Cerna river resulted in a decisive Italian success. The Italians have constructed roads and are now able to use excellent mortars. ("C. & M. Gazette" special cable)

CHINA.

The Political Crisis in China.

LONDON, March 11.
Reuter learns authoritatively that the Chinese Premier has withdrawn his resignation.

Rupture With Germany Probable.

The withdrawal of the Chinese Premier's resignation is regarded as indicating that the President has finally agreed to the Cabinet's policy of rupture with Germany and possibly an alliance with the 'entente.'

AUST ALIA.

Australian Parliament's Dissolution.

LONDON, March 11.
MELBOURNE.—The dissolution of the Commonwealth Parliament will take place on the 20th inst., the new elections on May 5th.

GERMANY.

The German Retirement.

Its Probable Extent Discussed.

ALLAHABAD, March 10.
LONDON, March 9th.—A correspondent at the front examining what he calls the strategic riddle of the German retirement mentions signs of a contemplated flitting behind Bapaume where fires are burning in villages as though the enemy were destroying useless stores. Civilians are being evacuated and abnormal activity is noted on the railways. These he admits may be misleading signs designed to lure us on. The rank and file of the enemy evidently know nothing. Prisoners taken north and east of the front which the Germans are withdrawing were astounded to hear of the movement. Those on the front itself have been told wonderful stories of a shorter line in a magnificent impregnable position. The correspondent speaks of the shortening of the front by 30 miles by

TELEGRAMS.

the abandonment of the salient. He puts Arras as the northern limit of the contemplated retirement, since the abandonment of Vimy ridge uncovering Lens coalfield is unthinkable, but he does not mention the southern limit. The absolutely straight line from Arras to Peronne would not, however, save the distance named. There is no mention in the despatch of anything south of the Somme, but the western front cannot be shortened by 30 miles without the abandonment of the Noyon corner; the point where the enemy is nearest Paris.

A Military correspondent writing in the "Evening Standard" is more explicit in this direction mentioning the existence of the belief that the Germans intend to retire along the whole upper valley of the Somme toward St. Quentin and La Fere. ("Pioneer" Special Cable.)

Location of the German Divisions.

LAHORE, March 10.
LONDON, March 9th.—(Delayed in transmission.)—The "Petit Journal" correspondent at the front says that German divisions are almost equally divided between British and French fronts adding that the British have been far better than their word. When one thinks also of their efforts on colossal fronts their fleets' colossal role and great Britain's economic and financial assistance, one is dumb with admiration. ("C. & M. G. Cable.")

Ruthless Submarinism.

LONDON, March 10.
The "Corriere di Italia" is informed from a German source that Germany intends to follow up submarine campaign by sending out her whole fleet to challenge the British. ("C. & M. G. Cable.")

Food Shortage in Germany.

Drastic Measures Necessary.

LONDON, MAR. 11.
AMSTERDAM.—In the Prussian Diet the Food Commissioner declared that food difficulties consequent on the cessation of work and more dismal things in a certain western town were attributable to wholesale falsification of bread cards, resulting in the entire food reserves being used up. He stated that without drastic measures it would be impossible to hold out. It is believed that the town was Essen, where a big hunger strike was recently reported.

Starving Germans Flee to Holland.

LONDON, March 11.
AMSTERDAM.—The Maestricht paper "Nouvelles" says three hundred Germans, including a hundred deserters crossed the frontier at Limbricht and demanded bread.

Count Zeppelin's Death.

LONDON, March 10.
AMSTERDAM.—Count Zeppelin died at Charlottenburg from inflammation of the lungs.

Kaiser's Extravagant Outburst.

The Kaiser has telegraphed his condolence to Countess Zeppelin in extravagant terms in which he states: "I feel the death of this excellent man most painfully. The whole of Germany unites with me in mourning one of the greatest sons of the Fatherland. His successes in the air have rendered his name immortal far beyond Germany. His memory will always remain sublime and dear to me."—"WILHELM."—

AUSTRIA

Pola Harbour Bombed.

LONDON, March 12.
ROME.—Italian seaplanes bombed arsenal and ships in harbour at Pola and returned safely. Enemy air squadron bombed a hospital train at Brindisi. Six Red Cross workers and two civilians were wounded.

HOLLAND

LONDON, March 11.
HAGUE.—The Second Chamber passed a vote of confidence in Government by 46 votes to 26. A question arose during discussion on the military classification measures.

BRITISH FRONT.

British Progress.

Important Village Captured.

LONDON, March 11.
A British communique says:—We attacked and captured the village of Arles and the neighbouring defences. Our advance extends over a front of three miles and a considerable body of prisoners was captured. Over one hundred have already been counted. We also took four trench mortars and fifteen machine-guns. Our casualties were slight. One aerial patrol, yesterday, was heavily engaged by a strong hostile formation.

Raiding Activities.

British and German Successes.

LONDON, March 11.
Last night's communique from Field-Marshal Sir Douglas Haig says:—Last evening the enemy launched five raids on our trenches northward of Wulverghem and again attacked with four parties this morning. Only one party in each case reached the trenches. The enemy left some prisoners. Twenty to thirty British are missing. We raided the enemy's first line southward of Biaches, damaged dugouts, and inflicted many casualties.

MESOPOTAMIA

British Nearing Bagdad.

French Comments on the Advance.

LONDON, March 10.
PARIS.—Newspapers are drawing attention to the rapidity of the advance in Mesopotamia and predict a deep effect throughout Western Asia, probably also grave trouble in Turkey, who must bitterly regret handing over several divisions to Germany and Bulgaria when they were urgently needed at home.

Mesopotamia Campaign.

DELHI, March 10.
The following telegram dated the 9th March 1917 has been received from the "Eye-witness" in Mesopotamia:—Gunboat on the Tigris near the Dialah river, 8th March:—The Navy Cavalry Flying Corps have been at the head of the pursuit working together in a way new in the war. Now the infantry and the artillery who dealt the succession of blows which cleared the way for cavalry and fleet have come up and are engaging the enemy again. Different armies are meeting and passing all the day. The British regiment on march is so near that one can distinguish the badge on head helmets. The dust of the cavalry floats across our bows. The British Hussars and Indian Lancers watering their horses on the bank exchange factitious comments, with the Blue Jackets on board. At noon an aeroplane came hovering low near the bank to drop a message then swung round the ship circling and banking in an anxious way a few yards above the rigging as if to impress on us that it had borne some urgent communication. When the second boat in the line backed in to pick it up she went off contentedly. Her message was to tell us the dispositions of the Turkish troops and battery waiting for us ahead. After she returned she spotted for our ships guns. In this running fight

The Villagers have been Between two Fires but they are mostly unconcerned. Columns of smoke and earth rise on the bank and fountains of spray in the stream, but the Arab and his yoke bullocks stick to the Persian wheels.

Successful Advance Resumed.

LONDON, February 13.
Mesopotamia official communique says: We scoured a direct hit on enemy bridge at Shuairin and sank some shipping. We resumed advance on Sunday on right bank of Tigris and drove back enemy from his last line trenches in Dahra bend, westward of Kut, and established our line in the evening, across bend from bank, on a frontage of 5500 yards completely hemming the enemy in.

Arrest of a Captain.

LOS ANGELES, March 11.
The American Police have arrested a German Captain, named Fritzen, on a charge of complicity in a plot to blow up the Welland Canal, under Captain von Papen's instructions.

Count Bernstorff.

LONDON, March 11.
Count Bernstorff has arrived at Christiania.

New Canadian Loan.

OTTAWA, March 11.
A new Canadian warloan of £30 million has been issued, interest 5 per cent., price £96, redeemable in 1937 in Canada and New York.

Effective Italian Measures.

Official Statement.

ROME, March 11.
In the Chamber to-day the Minister of Marine gave details of Italy's antisubmarine measure, including the arming of numerous places on the coast, the organisation of coastguards' barriers and other offensive works. The depth of the seas precluded the employment of nets. With regard to the methods of chasing submarines, 200 small craft were employed in the Otranto Channel for months and numerous aeroplane squadrons and small airships were employed. The demand for armament for merchantmen was very great. Already over 1,000 guns had been used, and 60 per cent. of Italian ships were armed. Several hundred wireless plants had been installed on ships, and the system of signalling by wireless and aeroplanes was most successful. The large number of sailings and arrivals showed that the measures were not in vain.

Action By America.

Conference of Shipping Board

WASHINGTON, March 12.
The wooden shipbuilders of the United States has been summoned to a conference of the Shipping Board on the 14th instant, with a view to building as speedily as possible a large fleet of standardised ships for trans-Atlantic trade. It is hoped thus materially to defeat the submarine blockade.

ASSOCIATED PRESS TELEGRAMS

BOMBAY

Mr. Andrews to go to Fiji.

POONA, March 10.
It has now been decided that Mr. C. F. Andrews should go to Fiji once more and try to help there and bear up things for the future. It is understood that he starts almost at once on his mission.

Principal Paranjpye's Appeal to Students.

To Enlist in Defence Force,

POONA, March 10.
The Hon'ble Principal Paranjpye has addressed an appeal to the students of the Fergusson College requesting them to enrol themselves in the Indian defence force. Professors Bendate, Gokhale, Kelkar and Mr. Paranjpye of the Fergusson College have offered their names for enlistment.

Imperial Legislative Council.

Departmental Heads on Their Work.

Serious Strain Caused by War.

MR. SASTRI'S RESOLUTION NEGATIVED.

(From Our Own Correspondent).

(BY WIRE).

DELHI, March 11.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. Mr. G. K. Lowndes, Vice-President, presiding. There was a fair attendance of visitors. After interpellations Sir Claude Hill opened the second stage of discussion on the financial statement for 1917-18. In introducing the head of revenue and expenditure which stood against his name, he expressed at the outset his appreciation of the help given by certain members of the Council by discussing with him certain matters connected with agriculture and forests. With regard to forests he said that the revenue had shown a very wholesome recovery and an actual increase. He said:—We are pursuing on with the consideration of scheme for the development of the vast forest resources of this country. As an example, I may mention, that an extensive project is under consideration for the working of the forests of the north and middle Andamans which promises to be exceedingly profitable to the State. The Government of India are fully alive to the immense potentialities of the Indian forests when they are properly developed. I referred at this time last year to the fact that we had brought out from England a tanning expert. Mr. Pilgrim has since arrived and we hope that good results may follow from his investigations. The utility and value of employing such specialists for the investigation of products of this kind has justified itself by the results of the work done in the experimental manufacture of paper pulp from bamboos, and I think, I may say that but for the outbreak of the war it is fairly certain that one or more bamboo pulp factories would by this time, have been nearing completion. I referred last year also to the strengthening of the establishment so urgently needed, which had been sanctioned for various provinces. I may mention to day that the question of forming a special cadre of Forest Engineers has now received attention and has been referred for the opinion of Local Governments. He emphasised that the policy was to ultimately secure Indians in the largest possible numbers for the development of the work of the department. He indicated the manner in which the agricultural department had been strengthened, but most of the appointments would have to remain vacant during the war. Turning to

Silk Industry

Mr. Lefroy's labour, he hoped, would be of great value to the Government and the country and pointed out that there were large areas where silk production could be developed. But sericulture in India, as probably elsewhere, must be a product of the ordinary cultivator's work. As regards.

Indigo

Mr. David had already succeeded in producing standardised indigo paste, samples of which had been sent to Europe to be tested. He said that Bihar Planters had suggested the retention of the indigo chemist for another period of five years, and also the appointment of an indigo botanist, and with a view to meet the cost, urged the imposition of a small export duty on Indigo. Sir Claude Hill then dealt with the question of quinine production in Madras and Bengal and alluded to the deputation of Major Gage to those tracts in the Madras Presidency and Assam and Burma, which present possibilities of an extension of the cinchona production. Turning to

Irrigation

Sir Claude Hill said:—Our productive irrigation system after meeting all charges for maintenance and repairs as well as interest on capital, has returned a net profit of Rs. 29910 lakhs during 1916-17 which exceeds the corresponding figure of the last year (Rs. 27675 lakhs) by Rs. 2235 lakhs. We estimate for 1917-18 a net profit of Rs. 31,455 lakhs. In my last year's speech I foreshadowed an increase in consequence of the opinion of the Punjab Triple Canals project to irrigation, and I am glad to be able to say that about half of the estimated increase is due to this scheme. The provision made for capital outlay for the major irrigation works during the ensuing year under the Head, "49", i.e., from funds not charged against revenue, is Rs. 90 lakhs and for "protective works", the cost of which is met from the famine insurance grant, is Rs. 60 lakhs. In addition to the above grants the comparatively small sum of Rs. 60,000 has been provided from ordinary revenue for productive works which no longer give an adequate return on the capital outlay. The total of these allotments amounts to Rs. 15,060 lakhs or Rs. 465 lakhs less than the current year's revised estimates, which stand at Rs. 15,525 lakhs. This decrease is partly due to the completion of the triple canals project and partly to the policy of retrenchment of expenditure on account of the war. The Hon'ble the Finance Member in his speech introducing the financial statement has briefly alluded to the present phase of some of the larger irrigation projects. I only propose to allude to some of the

Works Under Consideration.

The project for the construction of a reservoir on the Cauvery at Metur which, it has been found necessary to modify as a result of the terms of the award in the dispute with the Mysore Durbar, was first prepared in 1910, and a brief description of it is given in Paragraph 48 of Sir Fleetwood Wilson's speech introducing the financial statement for 1911-12. The modified project is in com-

parison somewhat restricted in its scope. Although it is not proposed to alter the storage capacity of the reservoir, the area of annual irrigation has been reduced from 47,395 acres to 37,000 acres. This restriction is reflected also in the financial aspect of the project, because whereas the original project was expected to yield on full development of irrigation, an annual net revenue of Rs. 26.67 lakhs the amended project is anticipated to bring in only Rs. 24.43 lakhs a year, which represents a return of 5.97 per cent, on the estimated capital cost of 409.5 lakhs of rupees. The project for embanking the left bank of the Irrawaddy river contemplates the construction of an embankment from Tulloknaw to Yandoon, a distance of 102 miles, at a cost of about 62 lakhs. It is expected to yield a return of about 20 per cent on the capital outlay. A preliminary consideration of the Sind-Sagar-Doab project has shown that an area of about 2 million acres is available for irrigation in which about a million and a half can annually be served by the proposed scheme at a cost of a little more than a million sterling. The expenditure is expected to yield a good return. Both these projects are, however, yet in an embryonic state, and the Government of India have approved of their proposal in detail. Reference was made in my speech last year to the project for the utilisation of a part of the water supply of the Sarda river in Oudh which is designated the Sarda-Kicha feeder and which is common to both the alternative projects for either diverting the waters towards the east into Oudh or carrying them westward for supplementing the supplies of the existing canals in the United Provinces and the Punjab. The scheme which is estimated to cost 2 crores of rupees, was approved by the Government of India and submitted to the Secretary of State for sanction in July 1916. The Secretary of State has, however, decided to postpone his orders on it until the fate of the main projects has been finally settled. We have accordingly asked the United Provinces Government to submit proposals and the estimate for the Oudh Canal. I think I may assume that the Local Governments will cordially assent to the proposal to form

A Cadre of Forest Engineers

both in agriculture and in forest administration. The value of science as the true basis of industrial progress is now fully recognised and the work that is being done in the Forest Research Institute at Dehra Dun will, I am confident, prove within a short space of time to be of the greatest possible value to the development of the Indian forest resources. It must be admitted that the Government of India have not altogether succeeded hitherto in taking the public into their confidence as fully as might be, in regard to forest matters which are in themselves somewhat technical. We are, therefore, about to issue a publication in a more or less popular form explaining the various branches under agriculture. The first subject which I propose to touch on is that of agricultural education. The resolutions arrived at the last agricultural educational conference were referred by us to the Local Governments for opinion and those opinions have now been received and are under consideration. It seems to us that the time had now come when it should be possible, in the light of all information and opinions received to formulate and promulgate a definite policy in regard to agricultural education, and I have His Excellency's concurrence in this to convene a conference of agricultural and educational experts and of certain non-official members of this Council interested in the subject to discuss the matter during the ensuing Simla Season with a view to enabling the Government to formulate and issue orders. I may mention that I am under great obligations to my Hon'ble friend Pandit Madah Mohan Malaviya with whom I have discussed this subject and to whom I am indebted for the suggestions leading to the present proposals. Sir Claude Hill then entered into

A Defence of the Work

of the Board of Agriculture against which some articles had appeared in the press and suggested to these critics the advisability of pursuing both the agricultural journal and the annual report of agricultural progress. Regarding scientific investigation Mr. Hill held that introduction of Pusa No. 12 by Mr. Howard enriched the ryots who had taken to its cultivation by an average of about Rs. 12 an acre as compared with profits on ordinary Desi wheat. Similarly scientific departments in cotton in the Central provinces resulted in improved variety of short stapled cotton, resulting in increased profit of Rs. 15 an acre. The importance of increasing the output of long stapled cotton had not been lost sight of and the prospect of establishing growths of such cotton in the Punjab would be examined next cold weather with the aid of the expert committee. He discussed the question of marketing and also the importance of securing to the cultivator the full price for improved varieties, but this was a matter of peculiar difficulty in case of cotton. He also emphasised the difficulty in obtaining experts from Europe on account of the war.

He announced the following figures showing the distribution of wheat profits totalling 23,70,000 the Punjab 10,70,000 the United Provinces 775,000 Central provinces 225,000, Bombay 150,000, North West Frontier 50,000.

Educational Policy Discussed.

Sir Sankaran Nair introduced the education and sanitation budget heads.

TELEGRAMS.

The Educational Commissioners brief narrative for 1915-16 dwells on the effects of the war and shows that the progress, though retarded has not been checked. The expenditure from public funds exceeds that of the pre-war year by 7½ lakhs. The annual increase in pupils though far less than during the three pre-war years was nearly 170,000 in 1915-16 the expenditure from all sources is now over 11 crores and the number of pupils over 7½ millions. Nearly 60,000 girls have been added to the enrolment. The proportionate increase of Muhammadan pupils is satisfactory. Among the principal events are noticed the establishment of the Benares Hindu University as a type new to India. Progress in manual training, and school hygiene, the substitution of vernaculars for English as the medium in middle classes of the United Provinces, the reorganisation of the Patna Training College, the affiliation of the Medical School at Belgachia, the passing of the Medical Degrees Act and the opening of the Lady Hardinge Medical College for Women. The calculation of Imperial allotments made in the years 1911-16 shows that over 9 crores exclusive of provincial fund, have been given out from this source of which about 330 lakhs still stand in provincial balances for future expenditure. The annual recurring allotment from Imperial grants is 12½ lakhs. Examination results show an improvement over those of nine years ago though there is some uncertainty as regards the maintenance and uniformity of standard. College discipline has not been altogether satisfactory. The condition of secondary education especially in Bengal is criticised in provincial reports. There has been retrogression in the number of boys in primary school in Bombay, Bihar and Orissa and the Central Provinces, but a fair increase for all India. Facilities for training teachers are still defective and 70 per cent remain untrained. The percentages of the European and the domiciled community who are at school is satisfactory.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastry moved a resolution for the addition of thirty lakhs to the provision made for elementary education. He said his resolution had quite a different object from that moved on the 28th of last month. Mr. Gokhale's Bill was opposed by the Government mainly on the ground that the voluntary system was still capable of yielding good results. They avowed they had the same end in view as Mr. Gokhale, but preferred to reach it by measures carefully designed on the present system. For a time the Government acted up to the pledge, and it was generally felt that although Mr. Gokhale had failed in his main purpose he had really spurred the Government to a new policy of increased expenditure for the extension, as distinguished from the improvement of education. After the war began the Government of India stopped all new grants to education, and the Hon'ble Mr. Sharp pointed out the other day the recent activity of the Department of Education seemed to be to make plans and shelve them for the moment. The Government seemed to have lost sight of their own declared purpose of adding 91,000 primary schools and doubling the number of pupils that attended them.

The Province of Madras afforded a very favourable example of the way in which the policy of the India Government directly affected the progress of elementary education. In the triennium of hope the Government of Madras stimulated by the recurring grants made them by the India Government pledged themselves to grant out of the provincial revenues a progressive annual grant of two lakhs. In the past three years however, the Government of Madras spent no money in opening new schools. The Government apparently believed, though they never avowed it openly that all extension of elementary education must be financed by recurring Imperial grants, while their money should be devoted exclusively to improvements. All eyes were turned to the Supreme Government here and his request for a grant of 30 lakhs earmarked for the purpose was a call to them to act upon their professions. The Non-officials had no belief in the voluntary system but they had a right to demand that if the Government of India believe in it they would show their belief by a ceaseless pursuit of that policy. The Hon'ble Members felt satisfaction without doubt in seeing a provision in the budget of 30 lakhs recurring grant for education, but it was for the purpose of improving the pay and training of teachers, both in secondary and primary schools. The policy of extension could not afford to rest even for one year. The contention might be that during the war the Government's grant of money for the extension of education would be suspended. It is true the needs of the war were paramount, but the needs of education and sanitation of the people came next in the order of importance and could not and ought not to disappear at any time from the financial dispositions of the Supreme Government.

Sir W. Meyer's Reply.

Sir William Meyer in replying to Mr. Sastri said that the resolution asked the Government to take up a definite liability and that it was impossible for them to accept any such mandate. They had to meet heavy demands in connection with war and their surplus was small while many were the unforeseen calls on the Exchequer. Mr. Sastri had asked them to treat education as a matter which was only second in importance to war. Yes, and that the Government was of that opinion was shown by the fact that in spite of the strain and stress of war they had budgeted for an additional recurring grant of £200,000 for primary education. This was allocated wholly for improvement of teachers so far as their training and pay went, because that improvement was an essential preliminary to any educational reform. To undertake any further financial help would result in the conversion of a surplus into a deficit. At any rate fresh schools without efficient teachers would be like an army without officers, and could not be opened if they wanted education to be real. He then explained that there had been a progressive increase in the expenditure on education since 1911-12. Continuing he said that education was a provincial item of expenditure and it was to make Provincial Governments as far as possible self-reliant that growing items of revenue were assigned to the Provincial settlements. The Imperial Government while ready to go to their assistance when possible, could not accept any definite liability, but only act on the principle, "help those who help themselves".

TELEGRAMS.

Pandit Malaviya in speaking on the resolution said that it was a false principle to devote too much attention to the efficiency of teachers and to make it an excuse for delaying expansion of education.

Sir William Meyer said to follow Pandit Malaviya's advice and cut down the expenditure on Delhi would be to incur absolute waste. They would have to discern the establishment and the materials would go to waste.

Mr. Sastri in replying to the debate said that it was a large programme that was needed to secure the expansion of primary education and to throw the responsibility of carrying it out on the shoulders of the Local Governments would be unjust.

The resolution was negatived.

Post and Telegraph work in Mesopotamia.

Sir George Barnes then introduced statements under heads, Posts, Telegraphs, Salt, Excise, Customs and Stationary and Printing. He dwelt at length on the strain put by the war on Post and Telegraph Departments, and said that 20 supervising officers, 544 Post Masters, Inspectors and Clerks and 524 menials were now on war duty turning out an enormous quantity of work. As an instance of the postal traffic he mentioned that one lakh of parcels were handled monthly at Basra. In addition to field service, the Postal Department had also to keep a card index, giving the whereabouts of each individual to enable the despatch of letters and parcels to invaded men. Similarly the telegraph branch also had been put to a severe test and there were at present 1,200 engineers, and 600 of traffic staff in Mesopotamia and 650 engineers and 125 of the latter in East Africa, besides men lent to Indo-European telegraphic department or else employed in Sistan and Arabia. Many of the Post and Telegraphs employees had been mentioned in despatches while, three got the C. I. E., and one Indian subordinate D. C. M. Sir George also stated that telegraph workshops had also been turning out munitions. Turning to inland traffic he said that telegraph traffic had increased by ten per cent, but though the strain had been great, business had gone on smoothly due chiefly to the loyalty, zeal and devotion of every rank of the staff. Turning to salt he alluded to the steps taken to bring down the high level of prices in the Punjab. Government were also hopeful of increasing with the limited machinery at their disposal the output of Mayo mines, but the present position of Rajaputana salt sources were not without anxiety but the Government were not sparing any trouble. Referring to

Customs and Excise.

he declared that it could certainly be said that trade conditions generally had been unexpectedly good. The Government had also some special problems to solve and they involved a direct interference with trade in most cases. "Nevertheless" he went on to observe, "as I have said trade conditions generally in past years have been more favourable I think than any one could have expected I fear it is equally true, however, that we have now to face a period of greater anxiety than we have experienced in current years. The freight position is likely to be more and more difficult and the necessity of economical tonnage to a great possible extent is one of supreme importance. The Home Government have found it necessary recently to make most stringent steps to prohibit the import of all articles into the United Kingdom that are not absolutely necessary while the export of many articles from the United Kingdom which India normally consumes has been similarly curtailed. These steps must of course react directly on our trade restrictions which I need not assure you are not imposed unless and until they are necessary for the vital interests of the Empire that is to say in the interests of us all. Those concerned in commerce and trade have accepted in an ungrudging spirit the restrictions which in the past have been found necessary and we shall not look in vain for the same spirit in future.

Railways and Munitions.

Sir Robert Gillian made a statement about railways and dwelt at length on the part played by them in the production of munitions. He drew attention to the large percentage of profits yielded by railways, and said this was due to the increase of traffic and decreased expenditure. He paid an eloquent tribute to the staff which though depleted was by working at a high pressure meeting all demands made on it.

Medical and Jail Administration.

Sir Reginald Craddock in introducing the heads of his administration said that all the services under his charge were services which offered no hopes of decrease, as everyone of them post, jails police and medical were inevitably bound to increase. He said the war had thrown heavier work on all these departments, but perhaps the heaviest was the medical and he (Sir Reginald) wished in the name of the Home Department to emphatically express his appreciation of the continuous hard work which the Director-General Sir P. Lukis had performed and the perfectly invaluable assistance he and his officers had given during the war under very trying and difficult circumstances. The Hon'ble Member then dealt with the changes in the jail administration during the year and then turning to the police said that during his term of office the total increase in the cost of the police amounted to £1,000,000 and said that this had been accompanied with a steady and continuous improvement in the force. He said he could not understand why the Press and people should constantly abuse their fellow-countrymen in the police, and he paid a high tribute to the patience, zeal and courage, which characterised the police force throughout the country. He praised the services of Sir Charles Cleveland and his staff in dealing with criminal investigation. Sir Reginald then referred to the fact that his term of office was approaching its completion, and he referred to what he called the repressive measures with which he had been associated. He regretted they had been necessary as he would have much preferred to be associated with the various reforms which he had introduced, and if he had been denied the privilege of seeing these come to fruition he hoped that he had done something to advance them. He then expressed a warm appreciation of the help and assistance he had received from his secretaries and all the officers of his department.

Mr. Sharp laid on the table his report on education 1915-16 and said that figures for the Central Provinces

TELEGRAMS.

had not been incorporated, but if any member wanted information he (speaker) would be happy to supply him with copies of pamphlets.

Sir Pardey Lukis spoke on Sanitation and Bacteriology

Medical Relief and Research.

Sir Pardey Lukis' speech, in introducing the statement regarding Medical Relief, was devoted to showing the Council that money spent on Medical Researches and Preventive Measures was money well spent. He thought that there was not a single feature of his administrative career of six years he would look back upon with greater gratification than upon the progress effected in the organisation of medical researches and the development of the Indian Research Association Fund. Dealing with the ways in which his department had served in the war, he said, that besides sending many research workers to war work and despatching to Mesopotamia several fully equipped field laboratories, his department had been able to manufacture in vast quantities vaccines of different kinds at the Bombay Bacteriological Laboratory and the Kasauli Institute. To show how well the Institute had acquitted itself in this connection, he quoted the very appreciative remarks of the Medical Advisory Committee at the end of last month which reflected great credit on Majors Brown and Cunningham. Referring to the Research Fund Association, he said, its activities though curtailed had not ceased and many problems were under investigation. Thus Dr. Achitue was enquiring at Poona into plague prevention and his reports showed that in barium carbonate they had a rats poison, safer to handle and more efficacious and cheaper than any till now used. Referring to the part played by grain stores and markets in the dissemination of plague, he said the Association had financed the construction of a model rat-proof grain market in Lucknow. It was also helping financially Major McCay, in his enquiry into the prevalence of diabetes in Bengal. It had further given a grant to Dr. Sudhamoney Ghose, who was investigating into the composition of Chaulmoogra Oil, the derivatives of which were yielding most encouraging results in leprosy treatment. Grants had also been given to the Rangoon and Shillong Pasteur Institutes, which would afford unrivalled opportunities for post-graduate and medical research. Dr. Lankester was writing his final report on tuberculosis, while Dr. Soparkar (Parel) was engaged on certain very promising pathological investigations with reference to the tubercle bacillus. Another enquiry, upon which Messrs. Liston and Soparkar are engaged was in connection with bilharziasis with which disease men and soldiers returning from Africa and Egypt were found to be infected. Hitherto this disease has not prevailed in India, but, in the altered circumstances of the present day, it was essential to enquire into the possibilities of its gaining a foothold in this country. The disease was due to a small parasitic worm, and the recent researches of Leiper in Egypt had shown that certain varieties of the water snail act as intermediate hosts and were essential to the worm's continued existence. Endeavours were now being made as to whether any of our Indian fresh-water snails were capable of acting as intermediate host for this parasite and so far none had been discovered. He informed the Council that Dr. Mackenzie Wallis, a well known chemical pathologist, was engaged on most important investigations connected with the chemical sterilization of water and in the preparation at a very cheap rate of certain media for bacteriological work. The disease to which Sir Pardey Lukis referred at length was the hookworm disease. After pointing out, as a result of the investigation, they had found that 70 to 95 per cent of the coolie classes were infected by hookworms, he said that in a short time measures would be framed aiming at even their eventual eradication and observed that, since parasites were bred in polluted soil, as a preventive measure they had devised an excellent system of latrines. He also alluded to Dr. Cornwall's work on Kala Azar at Coonoor, to Dr. Knowles' work on amoebic dysentery at Parel and to Dr. Awati's research on the morphology of various species of the housefly at Kasauli. The Council adjourned to the 12th March.

— o o —

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 10.

The following telegram, dated the 9th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British have advanced their line slightly on either side of Anore but otherwise there is little change.

Observers report that the ground, recently captured from the Germans shows the effect of the British artillery which has completely obliterated communication trenches to the front and the road could not be recognised as such. The Germans have made no counter-attacks and at the only point they massed for an attempt at counter attack they were dispersed by the British artillery. The British aircraft did great deal of successful reconnaissance photography and artillery work and obtained valuable information in spite of an attack by a very large number of the enemy machines.

The German attack in Verdun region has not progressed. The German attempted to drive the French from a portion of the trenches north of the Coureres Wood they had recaptured, but their efforts were smashed by French fire and counter-attack. On the other hand the French after intense artillery preparation succeeded in carrying greater part of the salient in Cham-paign occupied by the enemy on February 15. Both the French and British aircraft have bombed factories and stations behind the German lines.

Nothing important has occurred on the Italian or Russian fronts.

The Turks have abandoned in the face of the British advance a very strong position midway between Rafa and their base at Be'erabeha in Palestine.

The admiralty return of arrivals sailing and war losses for the week ending on the 4th March shows that compared with previous week more vessels arrived at and more vessels sailed from British ports and that losses of larger vessels decreased. 2,528 vessels of all nationalities arrived and 2,427 sailed and 13 British vessels over and 9 under 1,600 tons were sunk.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

A Serious Dacoity.

CALCUTTA, March 11.

A serious dacoity is reported to have been committed in the house of Rajakrishnapanda of the village of Kalidastolla in Mymensing district. Some fifty dacoits armed with guns and spears ransacked the house and took Rs. 2,000 in cash and jewellery. The dacoits were getting away when one of the gang was arrested. Several other arrests were made by the local police.

Calcutta Corporation's Dinner to Lord Carmichael.

His Excellency on Municipal Administration.

CALCUTTA, March 11.

Last night the Calcutta Corporation entertained H. E. Lord Carmichael to a dinner. In replying to the toast His Excellency the Governor said: The present system of representative government combined with official control has on the whole I think you will worked well, but it has qualities inherent in such a system as it is inevitable that elected commissioners should ask for something more. It would not be proper for me as I lay down my office to discuss such a question but you will recognise that it is part of a greater question in which all India is interested. That advance you aspire will sometime be made, I have no doubt that it will be a true advance seems to me certain but I realise also that there is another side to the shield. I think that self-government is a good thing but there are many interests in Calcutta which deserve to be consulted and I know that many of you have some misgiving about throwing over your present re-system too precipitately for a new and untried system which at first may prove less efficient.

BURMA.

Sir H. Butler's Appointment.

Burma Sorry to Lose Him.

RANGOON, March 11.

Sir Harcourt Butler has accepted the appointment of the Lieutenant-Governorship of the United Provinces.

Sir Harcourt Butler will not assume charge of Lieutenant-Governorship of the United Provinces until November.

News of the transfer to the United Provinces as Lieutenant-Governor of Sir Harcourt Butler will be felt keenly by Burma where His Honour has created a new standard of endeavour and had brought the province to the front. The "Rangoon Times" this evening expresses regret at His Honour not being permitted to stay to see the many valuable undertakings started by him come to fruition. By the manner in which Sir Harcourt Butler has made himself personally familiar with all phases of life in the Province and by the keen interest shown in many things outside the routine of Government he has set a very high standard for his successor.

P. W. D. Committee Enquiry.

RANGOON, March 11.

The P. W. D. Committee enquiry concluded to-day after three and a half days sitting. Fifteen witnesses in all were examined. The substance of the evidence given was that Burma was badly provided with roads. There was no scope for decentralisation of work by further employment of local bodies. Private enterprise should be encouraged by the employment of big contractors for the works in the P. W. D. The subordinates should be improved to secure honesty and better work, and accounts should be simplified. Some witnesses were in favour of doing away with Superintending Engineers and substituting Dy. Superintending Engineers.

The members of the Committee leave this evening for Mandalay on a holiday and will return by the 16th leaving for Calcutta on the 17th.

UNITED PROVINCES.

Lt.-Governor Elect of the United Provinces.

Press Opinions.

ALLAHABAD, March 11.

The "Pioneer" writes:—The announcement regarding the selection of Sir Harcourt Butler to succeed Sir James Meeson may be said, without exaggeration, to have caused a considerable flutter in dovecots. Burma, conscious of its own lack of attraction for such an ambitious personality as Sir Harcourt Butler, may have come to reconcile itself to the prospect of parting from its present Lieutenant-Governor sooner or later, before his full term of office had expired. The official world in the United Provinces, having regarded Sir Harcourt Butler as permanently lost to the provincial cadre, had been dreaming its dreams, and inevitably there will be disappointment at the wholly unexpected turn of affairs. The United Provinces under the coming regime may look forward perhaps to playing a less subdued part than it has of late years done in the Indian drama, but even Eden, as Sir Louis Dane once reminded a representative of the United Provinces, was not without its serpent and we may hope Sir Harcourt, besides bringing greater glory to these provinces, will not prefer mere triumphs to more substantial if less showy results of sound and fearless administration. One could have wished that some other sphere than the peaceful province of Burma had been selected to give full scope to Sir Reginald's administrative abilities, but it is one of the ironies of the British rule in India that the most difficult province to administer is handed over to a man who may have no particular gift for ruling men, while another endowed with such gift, is so often entrusted with a charge where his talents are wasted.

The "Leader" says:—Sir Harcourt Butler is a strong man who has already impressed his individuality in the administration of Burma.

జూ బు లు.

(౧)

తాడేపల్లి పంచమ పాఠశాల.

అయ్యో:

బెజవాడ రామమోహన సేవాసంఘమువారు బెజవాడలో నొక "ధర్మవైద్యశాలను" తాడేపల్లిలో నొక "ధర్మ పంచమ పాఠశాలను" 2 సంవత్సరములనుండి నడపుచున్నది. ఇది మి కెల్లరకు విడిత మై యున్నది. పంచమ పాఠశాల భవనమును నిర్మించుటకు మంగళీరి తహశీల్దార్ జాతగారు 120 గజముల స్థలమును ధర్మముగా నొసగిరి. 6 మాసములలో భవన నిర్మాణమును గావించినయెడల, ఆ స్థలమును తిరుగ గట్టె పొందుటకు తీసికొందురు. బెజవాడ పురమున భవన ధర్మములయందు బ్రసిద్ధిగాంచిన బాబ్ అబ్దుల్ హమీద్ సాహెబుగారు, పాఠశాలపాఠశాల నిమిత్తము నెలకు రు. 80-0-0 ల చందావసూలు చేయగలిగినయెడల, భవన నిర్మాణము నిమిత్తము. రు. 300-0-0 రూపాయల నిచ్చెదమని వాదనము చేసిరి. ధార్మిక మహా జనులెల్లరు తమ శక్తికొలది ధన సాహాయ్యముచేసి నిరుపేదలగు నిమ్మజాతి బాలరపాఠశాలను బోషింతురని నమ్ముచున్నాము.

అయ్యోదేవర కాశేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులు. బెజవాడ మార్చి 8: కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావు, ఉపాధ్యక్షుడు.

II

ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ

అయ్యో:

రామమోహనరావుగారి రిటీవల్ వ్రాసినబాబు చదివీ తీసి. పాఠ "తాత్కాలిక సంఘమువారు చిల్లి గవ్వంతయైనను పాటు బడుటలేదని ప్రాసిక. తాత్కాలిక సంఘమువారు ద్రవ్యసహాయమును గోరుచు, ఆంధ్ర ప్రముఖులతో పంతుటకు గాను కొన్ని విజ్ఞాపన పత్రములను అచ్చువేయించిరి తెలియుచున్నది. ఈ సంఘమునకు కార్యదర్శి, నెల్లూరు వాస్తవ్యులు సుప్రసిద్ధులనునగు సంతాన రామయ్యగారి కొమారుడు కావున ఈ కార్యదర్శి కార్యమునకు పాటుపడుటలో తొండికి తెనుడియు నతడు కాదు. అదిగాక, ఇప్పటికే కొందరాహ్వృ సభంకు సభ్యులు చేర్చుకొనబడిరి. ఇతను చేర్చుకొనబడుదురు. మరియు, ఆంధ్రమహాసభ సమావేశము జూను 23 వ తేది ప్రారంభ మగునటుల నిర్ణయింప బడియుండుటచే, వ్యవధి మొండుగ కలదు గదామని కార్యదర్శి కొంతయాలస్యము చేసి యుండవచ్చును. ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ తప్పక జరిగితిరును. కార్యదర్శి సభ్యులు ఎక్కువగా కాకపోయిన, వారిచేత నగుపరకు కొంతయైన కష్టపడుచున్నాడు. ఇట్టి సందర్భములు తెలియక కార్యదర్శిని మందలించుటచే, రామమోహనరావు నెల్లూరు విద్యార్థియాయును సందేహము కలుగక మోగడు. రామమోహనరావు గారు వైవిధ్యములను గ్రహించెదరు గాకయని నమ్ముచున్నాను.

చెన్నపురి మార్చి 12 రంగరావు.

మైనూరు మహారాజావారి కళాశాల ప్రికేసిపాలు కట్టమంచిరామలింగారెడ్డి ఎం ఏ. గారు నెల్లూరిలోని వీరేశలింగపుస్తక భాండాగారమునకు వారిచే రచియింపబడిన ఆర్థ శాస్త్రము మొదటి రెండవసంపుటములు రెండును బంపినందుకు వారికి కార్యదర్శి కృతజ్ఞుడు.

తిరుపతి లక్ష్మీవెంకటేశ్వర దీనాన్నదాన సమాజము వారు కపిలేశ్వరశిష్య శ్రేణులను కపిలేశ్వరస్వామి వారికి అభిషేకము మున్నగువానిని, ఆశ్వాస సన్నిధియందు తదిగా రాధనలను బ్రాహ్మణ వస్త్రధారులకు సంతర్పణ మొదగుల నవి జరిపి సుమారు 2500 మంది భిక్షులకు మద్రాసుపేతముగా అన్నదానము చేసిరి.

కలకత్తా బొంబాయి నగరములందు మిక్కిలి గొప్ప వ్యాపారము చేయుచున్న రాయి బహదూరు స్వరూపచందు హుతుంచుడు గారు యుద్ధరణమునకు 90లక్షల నిచ్చెదమనిరి. ప్రత్యేకముగ నొకరింత పెద్ద మొత్తము నిదివర కెవరు నిచ్చి యుండలేదు.

కలకత్తా శాసన సభలోని అనధికారసభ్యులు కార్మి కేలు ప్రభువుగారి చిత్రపటము నిమిత్తము చందాలు సమ కూర్చిరి. కార్ మైకేలు ప్రభువుగారు ఉద్యోగపదవి నుండి విశ్రాంతి నొంది సీమకు పోయిన పిమ్మట సీమలో ఈ చిత్ర పటమును తయారు చేయించి తెప్పించి కలకత్తా శాసన సభ మందిరమున గుంచెదరు.

(686) భాషాసేవక సత్తుము.

202 MINT STREET, MADRAS.

ఈసంఘమువారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

- (1) వేదవేదాంతములు వేద (వేది 1-కి రు. 0-4-0
- (2) దంతధావనము " " 0-4-0
- (3) స్నానము " " 0-4-0
- (4) విభూతి, తిలకము, పసుపు " " 0-4-0
- (5) వస్త్రధారణము " " 0-4-0
- (6) ధోర్మము " " 0-4-0
- (7) ఆహారము " " 0-4-0
- (8) ఆశ్రమచతుష్టయము " " 0-4-0
- (9) బ్రహ్మచర్యము " " 0-4-0
- (10) పర్వతములు " " 0-4-0
- (11) ఆధారకాలంకారములు " " 0-4-0
- (12) గార్వస్తాశ్రమము " " 0-4-0
- (13) హటుకములు " " 0-4-0
- (14) నిద్ర " " 0-4-0
- (15) వానప్రస్థాశ్రమము " " 0-4-0
- (16) వ్యాసము " " 0-4-0
- (17) గర్భాశ్రమము " " 0-4-0

నవీనమయినది. ఓటోవరస్తా 490

ఇది మాత్రమే గొప్ప హాసగలది. స్విరిట్ సంబంధము

లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన ప్రవృత్తి యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బాట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజ మును నెరుగ గలరు.

- 1/2 బొమ్మ బుడ్డి 2-0-0
- 1 డ్రాము " 0-12-0
- 1/2 డ్రాము " 0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6

ఏదెట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరావతు తెలియపరచినచో ధర్మాస్తు చేయబడును.

ఈ త్రరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్తా పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1, వైఫోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

ఇందుమతీ పరిణయము.

భూమరభూర్ణటి కృతాంధ్రకావ్యము య. 0-10-0
అస్పృశాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0
వైశంపిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగము వేల. ఈమార్క్కువల ఆభరణవరకు మేనేజరు, మునునూరు యస్టేటు
628 సూర్యవీరు, కృష్ణాల్లెల.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కార్యరసుఖమును పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరింపుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయుటకును. పోస్టా వ్యా యు మేనేజరు దిపించెదము. పంజాబ్ వ్యాపకము.

219 వైద్యశాస్త్ర ముశీకంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకరికా కోడల ధారము 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు సేర్పకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య సారాముఖజ్ఞ తేజవర్ణి, 20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాసు.

మదరాసు నన్యము (700)

జేతైన ఇందరాకుతో తయారు చేయబడ్డది. ఒకపౌండు లేక 13 పలములు రు. 1 0 0
ఒకసేరు లేక 8 పలములు " 0 12 0
ఒకపీకె లేక 40 పలములు " 8 0 0
ఎస్. ఉల్స్లి లి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ. S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజిషి"ను యుపయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్స్టిల్లుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషి యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389 మదరాసు

(పై కామోజిషి గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైరి.

దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలంబిద్దినీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి యున్నాము. వేయేల ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు.

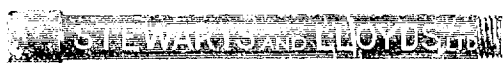
ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైఖా చక్కనిగ్రంథము వల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు.

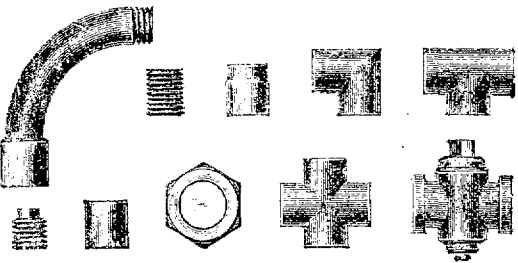
M. N. HUSSEN & Co.,

**Hardware Merchants, Contractors & Commission Agts.
No. 90 ARMENIAN STREET, MADRAS.**

కప్పిలు, పేట్టింగులు, బేరింగులు, ఫ్లమ్మరు బ్లాకులు, బెల్టింగులు వివిధ రకములు మెరుగునూనెలు, క్రొవ్వూనెలు, ఆసి బల్బును, రబ్బరు సామానులు, మనిలా ఉక్కు తీగదారములు, మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు,

వంకుల ఇనుపరేకులు, సాదారేకులు, ఎం.ఎస్. రేకులు, ఉక్కు రేకులు, ఇనుపచువ్వలు, కోణాలు, టీలు.

వంకుల డబ్లియు ఐ. స్టీం. సి. ఐ. గొట్టములు, పిట్టంగులు, ఇత్తడిపిట్ట, స్లాండుకార్లు, జి.ఎం. చక్రపు మూతలు, మరమేకులు, రివెల్లు, బోల్టునట్లు, సీమెంటు సున్నము, బొగ్గుతారు, బొగ్గుపేచీ ఆస్పాల్మి, ప్లాక్ హోం తారు, వర్ణములు, వార్మీ షులు.

పారలు, పిక్కిలులు, పోకిల్లు, సమ్మెటలు, గొలుసులు, కంసాలిపట్టెడలు పిగ్ లెడ్. తగరపు రేకులు, తీగమేకులు, బొక్కెనలు, ముండ్లతీగలు, సాదాతీగలు, తీగవలలు. వ్యవసాయపు పనిముట్లు, గనుల ఫ్యాక్టరీలకు చైల్డ్రెలకు కావలసిన అన్ని రకముల సామానులు చౌకరేట్లకు దొరకును. విశేషము లింకను తెలియగోరిన మాకు వ్రాయుడు.

విలాసము :—ఎం. ఎన్ హుస్సేన్ అండు కో.,

ఇనుపసామానుల అంగడి, నెం. 90 ఆర్మేనియను వీధి,

మద్రాసు.

679

“కాక్ అండు కీ”

ప్ర్యాండు

క్యాండ్ లిన్.

హిందూదేశములో, హిందువుల యువయోగము నిమిత్తమై తయారు చేయబడినది.

దక్షిణహిందూస్థానమునకు సోలు ఏజంట్లు:—

ది సాత్ ఇండియన్ ఎక్స్ పోర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం. 37 రు, మద్రాసు.

ఉత్తరస్కాంధులకు కాకినాడకు సబ్ ఏజంట్లు:—

ఎన్. హోషాంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగ్స్

వి కా థి పట్టణము.

(661)

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పాగుచేయు గలగుటకును తరిపియగు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయే పనులుచేయునో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరకట్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్నమెంటు పాసికర్షయించి లైసెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీజు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిలు నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదిని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును దారుగూరి విద్యార్థులు కోరినచో నికసిండుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించు వారికి న్రాసికోనును.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149, Broadway Madras.
Telegraphic Address:— “GALY” Madras.

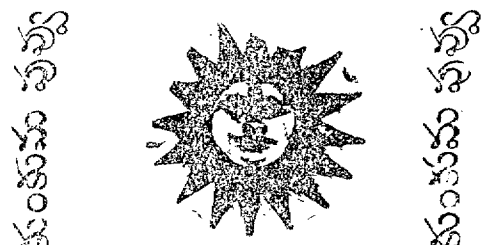
మోటారు బస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షారామమునండి, } బిక్కినోలునండి,
బిక్కినోలునకును, } ద్రాక్షారామమునకును.

ఇందువలన సమస్తమైన జనులకు తెలియ వరచడ మేనునగా బిక్కినోలు స్టేషను నుండి ద్రాక్షారామమునకును, ద్రాక్షారామము నుండి బిక్కినోలు స్టేషనునకు పోవుటకును ప్రయాణికు లను ప్రతి రైలునకు తగు సమయములలో చేర్చే లాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన రేట్లలో నడపించుటకు యేర్పటుచేయడ మైనది.

696 ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండు మోటారు
ఇంపోర్టింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

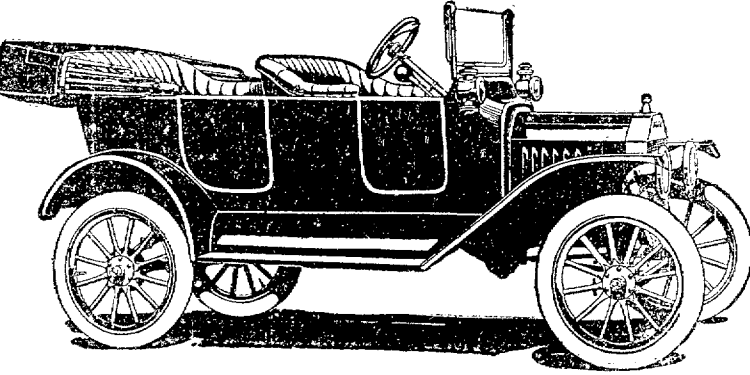
పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి.

(572)

5 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 3300

హుడ్లకర్తవ్యము, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైట్ పములు, స్లియోటిక్ కొమ్ము, గాలితెర, స్టీక్స్ చక్రము, మైరును ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

భోగ్యకారును తొనడు; ఏలనన, ఎవరికై నను ఎచ్చటనున్నను, స్థితియందున్నను చక్కగ పనిచేయును. ప్రశస్తములగు సామా నులతో మోటారు కారుల తయారు చేయుట లో చేకూరిన పనివాండ్రచే తయారుచేయ బడినది. అది మిక్కిలి దిట్టమయినది. తేలిక అగుట దానివలన వ్యయములు తక్కువలో తక్కువయగును.

దిట్టమయినది. అయినను బహుశంద్రు దొర కగల ఉక్కులో మిక్కిలి తేలికయిన ఉక్కు కావున అధిక వ్యయమయినది.

ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మో టారు కారులలో భోగ్యకారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని మహాజనులు యీబండిని ఉప యోగించి చూచి ప్రశస్తమయినదని రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారు కారులవలె గాక దీని వై వ్యయపరచబడ్డ భవమునందలి ప్రతిరూ పాయికని తెగిన మోటారుపనిని చేయించు కొనగలుగును.

అయ్యది మిక్కిలి ప్రశస్తములయిన సా మానులతో చేయబడినది. వెనాడియం ఉక్కు శుష్కమునుచేర్చి భోగ్యకారులకు, మిగుల

కంప్యూటేషన్లను పనిచేయుచు వ్యంతరకాలము గంతోవనుగలిగించు మోటారుకారు ఇదియే. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసినను చేయుచునుగాక భోగ్యును కొనుడు. ఇప్పుడే కొనుడు. స్టీక్స్ చక్రము మైరుతో సహా. రు. 3300 - వెడ్లక్టీరు మోటారు కారులతో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకాదులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయించుడు. కేటర్స్ నివాసము కలగగలదు. ప్రాంతమునకు ఈ పత్రిక చేరు గురగుండును.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

ఓక్స్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.